ኤርትርየ ሽዳስ

17ይት ሰነት ዕልብ 39 | አርቡዕ 18 ሰብተምበር 2024 | ዋጋ 2.00 ነቅፈ

አስመረ ዒድ መውልድ ኣ'ነቢ እብ ነያረት ተዐየደ

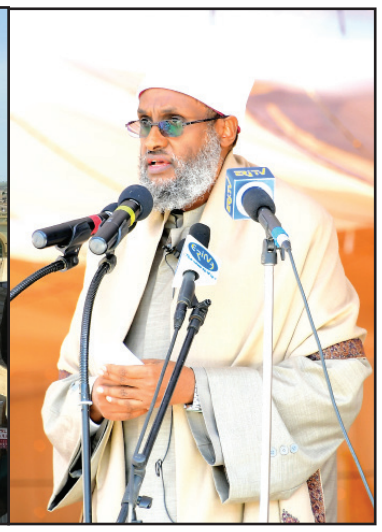

ዒድ መውልድ ኣ'ነቢ ሰነት 1446 ህጅርየ፡ ዮም 12 ረቢዕ ኣልኣወል በህለት 15 ሰብተምበር 2024 እብ ደረጃት ወጠን እብ ነያረት ተዐየደ።

እት አስመረ ጃምዕ ኣልኽላፋእ ኣልራሽዲን ውዘረእ ለብእቶም ውቁላም ሰብ-ሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት፣ እት ኤረትርየ ለመርካዞም ሱፋራእ ወዲፕሎምሰዩን ክምሰልሁመ ሜርሐት ዲን ክስታን እተ ሐድረወ መናሰበት ርኢስ አውቃፍ መዲነት አስመረ አሰይድ አኑር ሐጂ ማሕሙድ ታሪካይ አድያናት ክምሰልሁመ ልእከት ወአህመየት ናይለ ዒድ ለከሰሰ እንዴ ሸርሐ ናይ አሰናይ ደሐን መጽእኩም ከሊመት ቀደመ።

ሙፍቲ ኤረትርየ መውላነ ሼኽ ሳልም ኢብራሂም ኣልሙኽታር እብ ጅህቶም፣ ገናዐት እበ ረከበሁ ክምሰልተ፣ እብ ረከበዩ ለልኣገንዕ አዳም ህዬ መስኩብት ክም ረክብ፣ ነቢ መሐመድ ሰለላሁ ዐልየሂ ወሰልም እበ ሀቤናቱ ምህሮ "ረቢ እበ ረኩብናህ ገናዐት እግል ለህበነ" ተምነው።

ሼኽ ሳልም እንዴ አትለ፣ እት ቀበት ዐድ ወካርጅ ለህለ ሸዐብ ኤረትርየ ምሰል ቅዋት ድፍዑ አሰናይ ሐቆለ ቤለ፣ ዓፎ፣ ሳዳይት፣ ሰን ክምሰልሁመ ግድዓም እግል ንሰዴ ሐቆለ አትፈቀደው፣ ራቢ ምን ክሉ እግል ልሕጀበነ ሰኔት ትምኔቶም ሸርሐው።

ለመናሰበት፣ ደረሰ ክላው መክተብ እፍታእ አስመረ ወብዕዳም መጅምዕ ለቀደመዎ ኣነሺድ ነይረት ዐለት።

ኤረትርየ ወደውለት ሰይንት ሉቸየ ዕላቀት ዲፕሎማሰየት ለአሰሰ

ኤረትርየ ወእት ምውዳቅ ጽሓይ ካሪብያን ለሀሌት ደውለት ሰይንት ሉቸየ ዮም 16 ሰብተምበር ረሰምየት ዕለቀት ዲፕሎመሰየት አሰሰየ።

ዲበ ሳብት መክተብ ሚሰዮን ኤረትርየ እት መነዘመት ምጅልሰ ቅራን እተ ገብአት ዓደት፣ ዕላቀት ክልኢተን ለድውል ለተአተርድ ንየት ወገለድ ለልአከድ ወሳይቅ ትፈረመ።

ለወሳይቅ እብ ጀሀት ኤረትርየ ሳብተት ሰፈረት እት ምጅልሰ ቅራን አሰይደ ሶፍየ ተሰፋማርያም ወእብ ጀሀት ደውለት ሰይንት ሉቸየ ሳብተት ሰፈረት እት ምጅልሰ ቅራን ሰፈረት መኒሰ ራምባሊ ፈረመያሀ።

እተ ሙናሰበት ሰፈረት ሶፍየ ወሰፈረት መኒሰ፣ እለ ሐዳስ ሸራከት እለ፣ እት ሙሰተቀበል ለሔሰ ፈሀም ተእሪክ ሕድ፣ ዓዳት ወዐሸም ለትወድሕ ክምተ፣ ክምሰልሁመ እት ሙሰታቀበል ለትትጠወር ዕላቀትለ ድወል፣ አግደ ህዬ ተጃረት፣ ተዕሊም፣ ሰያሐት ወዐማር በክት ለትከልቀ ክምተ ሸርሐየ።

ለወሲቀት እብ ተወሳክ፣ እት መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ወእድንያይ ጋራት ለሀለ መትሰዳዳይ ክልኢተን ዶር ዐቢ ክምቡ አትአመረየ።

ርኢስ ኢሳይያስ፣ እግል ወዚር ካርጅየት መሰር እንዴ ትከበተ ሀድገ ምስሉ

ርኢስ ኢሳያስ አፈወርቂ፣ ዮም 13 ሰብተምበር፣ እብ ወዚር ካሪጅየት ዶ'ር በድር ዐብዱልዓጢ ለትመርሐ ውቁል ልኡክ ጅምሁርየት መሰር፣ ዲብ መትከበቲ ጋሽ ደንደን እንዴ ትከበተ ሀድገ ምስሉ።

እትሊ ክፋል ናይለ እት ፍንጌ ሰብ-መዝ ክልኢተን ለደውለት ዲብ አስመረ ወካይሮ ለገብእ ናይ ጎማት ሀድግ፣ ዲብ ዕላቀት ክልኢተን ለደውለት ወአህምየት ሕበር እትለ ህለ ዲቡ ናይ መንጠቀት ቅደይ እብ ዓመት፣ ተጠውራት ሶዳን፣ ሶማል ወአምን መንጠቀት በሐር ቀየሕ ህዬ እብ ፍንቴይ ሀድገው።

ርኢስ ኢሳይያስ ወዶ/ር በድር ዐብዱልዓጢ ዲብ ሀድጎም፣ አተረዶት ዕላቀት ኤረትርየ ወመሰር ምን አግደ ዐዋሚድ ሰላም ወመስኩብት ናይ እለ መንጠቀት ክምቱ እንዴ ትፈሀመ፣ ዲብ መጃላት እቅትሳድ፣ ሰያሰት፣ ተጃረት፣ ሐርስ ጣቀት ወዓፍየት ለሀለ መትሰዳዳይ ዲብ ለትወቀለት ደረጃት እግል ልብጸሕ ዲብ መፋሀመት በጽሐው።

ዲብለ ሀድግ፣ መሰር እትለ መንጠቀት ለገብአ ናይ መትአታይ ልግባእ ወአምን ናይ ሐምረጎት አጄንደት ክም አለበ፣ እብ ገሌ ጀሀት ለልትሀየብ ሸሬሕ ወለልትቀደም ሸክዋት ህዬ ለወደዉ ስትራቴጅያይ አክጣኣት እግል ገልበቦት ለአመመ አዋይን ምን ግብአት እንዴ ሐልፈ፣ ተርጀመት ብዕደት ክም አለቡ ፈሀመው።

ወዚር ካርጅየት መሰር ዶ/ር በድር ዐብዱልዐጢ እግል ወሳእል እዕላም ኤረትርየ እትለ ቀደመየ ከሊመት፣ ርኢስ ኢሳይያስ፣ ታሪክ ወተጠውራት ናይ እለ መንጠቀት ለከሰሰ ፈሀም-ሰኒ ሰበት ቡ፣ ለህድግ እትሊ ወቅት እሊ ግብአቱ፣ ፋኢደት ለቡ ወቤንያይ ክምቱ ሸርሐ።

ዲብለ ሀድግ፣ እብ ጀሀት ኤረትርየ ውዚር ካሪጅየት አሰይድ ዑሰማን ሳሌሕ፣ እብ ጀሀት መሰር ህዬ እብ ደረጃት ወዚር መስኡል አምን ወጠን ዐባስ ካምል ወሰፊር መሰር ዲብ ኤረትርየ መሐመድ ሐትም አልዓጠዊ ሐድራም ዐለው።

ሐብሬ እግል መአሰሳት ብሕቶት

እብ አሳስ አዋጅ ዕልብ 128/2002፣ ሰመሕ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት እግል ሐቴ ሰነት እተይ ማል (ምን 1 ጃንዋሪ አስክ 31 ዲሰምበር) ሸቁ። እተ ተ'ሌ ሰነት፣ እተ ሰልፋያም 6 ወሬሕ እምበል ቅራመት፣ እተ ተ'ሉ 6 ወሬሕ ህዬ እብ ቅራመት እግል ልትጀደድ ቡ። ምን እሊ ወኬን እምበል ለገብአ ሰበብ ፍሁም ደንገረ ምን ገብእ ላኪን፣ ለርክሰት ትትሸጠብ። እብ አሳስ እሊ፣ ኩሎም ለከሰሶም ሰብ መአሰሳት ብሕቶት፣ እለ ተ'ሌ ሐብሬ እት ሕሳብ እንዴ ኣተው፣ ለልአትሐዝዮም ወራታት አጀዳድ አው ሸጠብ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት እግል ሊደው ነአትፋቅድ።

1. ምን ሰነት 2016 አስክ 2018፣ ለወድቀ ሰመሕ ርከስ

- እትለን ለትሀደገየ ሰኖታት ለወድቀ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት፣ አስክ ደነግብ እለ ሰነት ጎነ በሀለት ሰነት 2024 እግል ልትጀደድ በክት ህዩብ ሀለ። እትለ ሰነት ጎነ ለኢትጀደደ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት ላኪን ክም ሸጠብ ልትሐሰብ።
- ቀደም ሰነት 2016 ለወድቀ ወሐዲስ ኢልትሀየብ እንዴ ትበሀለ እግል ዶሉ ሸቁ ለጸንሐ (እብ ካ'ሰት እት አቅሊም ምግብ) እብ ጥሉቅ ልትጀደድ ለጸንሐ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት ክም (ባራት፣ ውካላት ሰፈር፣ አካናት ኬክ፣ ከደማት ኢንተርኔት ወብዕድ)፣ አስክ ደነግብ እለ ሰነት ጎነ በሀለት ሰነት 2024፣ ሐቆመ ኢትጀደደ፣ ክም ሸጠብ ልትሐሰብ።

2. ሸጠብ ለትበሀለ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት፣

እሊ ክም ሸጠብ ልትሸረሕ ለጸንሐ ርከስ መአሰሳት ብሕቶት፣ ሰብኡ ለልአትሐዜ አትጫራይ ደራይብ ሕኩመት እንዴ ወደው፣ ዲብ መክተብ ሰመሕ ርከስ እንዴ መጽአው፣ ሰጅላቶም እንዴ ደብአው፣ ናይ ሸጠብ ሸሃዳት እግል ልንሰአ ወጅብ።

ዐውቴ እግል ገቢል!
ውዛረት ትጃረት ወስናዐት
16 ሰብተምበር 2024
አስመረ

ዐንሰበ፡ ገበይ ገለብ አፍዐበት እብ ኬወ ትሸቄ

ምን ሸብህ መዲነት ገለብ እንዴ ትበገሰት እብ አድብር ኣስቃቅ ወመሓዝ ህካኖ እንዴ አበለት እዳረት ደዋይሕ ፈልክት ሙዴርየት አፍዐበት ለትአቴ ሐዳስ ገበይ ረድምየት እብ መሻረክት ሸዐብ ወሸቃለ ሕኩመት ትከደም ሀሌት።

ለከዋ ክም ተመ፡ ምን ገለብ አስክ ሸዕብ ልትገየስ ለዐለ ሄራር እብ ሰር እንዴ ነቅሰ፡ ለዐለ መሻክል መዋሰላት ክም ቀልል ልትሐበር።

ነፈር መጅልስ አቅሊም ዐንሰበ መምህር ተክሌሰምበት ተሰፋማርያም፣ ምን ገለብ እብ ገበይ አፍዐበት አስክ ሸዕብ ለገብእ ሄራር ለሐጭረ ክም ቱ እብ ሕፍዝ ሐቀ መትአካዱ ለፊራሮ ገብእ ክም ሀለ፣ እሊ ህዴ እት ወራታት ሐርስ ሌጠ እንዴ ኢገብእ እት ሰን መንበረት እቅትሳድ ወእጅትማዕየት ሸዐብ ዶር ዐቢ ክምቡ ልትሐበር።

መስኡለት መክተብ ጀ/ሸ/ዲ/ዐ ሙዴርየት ገለብ አሰይደ አድሐነት ዓምር እብ ጅህተ፣ ገበይ ገለብ - ሸዕብ እግል ትትሸቄ እሎም እብ ትሉሉይ ጣልቦ ክም ዐለው እንዴ አሸረት፡ አስክ ህተ ትገብእ ህዴ ሰካን ክልኢቱ ለሙዴርያት እንዴ ትፋህመው እግለ ፊራሮ ክም አትበገሰው ሸርሐት።

ሐረሰቶት ሙዴርየት ገለብ ምን ሸዕብ ለረኩቦ እተይ፣ እብ ገበይ ጋሕቴላይ-አስመረ-ከረን እንዴ ወደው 264 ኪሎ ምትር ልግዕዞ እቡ ክም ዐለው፡ ወእሊ አረይ ተዐብ ወድዮም ክም ዐለ ለሐበረት አሰይደ አድሐነት፣ ለንስእት ሀሌት ምሰዳር እግለ ሄራር እብ ዝያድ 100 ኪሎ ምትር ክም ተአነቅሶ ሸርሐት።

ኤረትርዩን ሰካን ካርጅ ሄለል ሰብተምበር ዐየደው

ኤረትርዩን ሰካን ብሪጣንየ ወስካን አዊል - ግብለት ሱዳን ዝከረት 63 ሰነት መትአንባት ግድለ ስላሕ ሸዐብ ኤረትርየ እብ ነያረት ዐየደው።

ኤረትርዩን ሰካን ብሪጣንየ ፡ እብ በራምጅ ዓዳት ወፈን ለትተሌት ናይረት ዝከረት 63 ሰነት መትአንባት ግድለ ስላሕ ሸዐብ ኤረትርየ ሰርገለው። ለሐፍለት፡ “ደማነት ሰላም እብ ሰባት” እበ ትብል ስቅራት ዲብ ዮም 8 ወ9 ሰብተምበር ዲብ መዲነት ለንደን ገብአት።

እተ ብዝሓም ኤረትርዩን ለሻረክው እቱ በራምጅ፡ መስኡል ቀድያት ተንፈዝየት ሰፋረት ኤረትርየ ዲብ ብሪጣንየ ወአየርላንድ አሰይድ ሳልሕ ዐብደለ፡ ሄለል ሰብተምበር - ሸዐብ ኤረትርየ እብ ሚርሐት ምሐርባይ ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ፡ መግዘም እስትዕማር ምን መሸንገሉ እግል ልክሬ ናይ ሰልፍ ጠልገት ለለክፈ እተ፡ ትኣምርተ ፈራሰት ወሰባት ክምተ ሸርሐ።

እብ ጀህት ብዕደት ሸባብ ጀብህት ሸዐብየት እግል ዲሙቅራጥየት ወዐዳለት ዲብ መዲነት አዊል - ግብለት ሱዳን አወላይ ሙእተመሩ ዲብ ዮም 7 ሰብተምበር ሰርገለ።

እተ መናሰበት፡ ለሐድረ ሰፈር ኤረትርየ ዲብ ጀምሁርየት ግብለት ሱዳን አሰይድ ዮውሃንስ ተክለሚካኤል፡ ዲብ ግድለ ስላሕ ለትበነ ሰዋልፍ ዲብ አጅያል ሰበት ተዐደ፡ ሸባብ ዲብ አድመኖት ብነ ወጠን ተእሪክ ሸቁ ክም ህለው እንዴ ሐበረ፡ ሙሽተርከት ፈዛዐቶም እንዴ ዓበው፡ ወአምር ወምህናት እንዴ ተዐንደቀው ዶሮም እግል ለአዚዶ፡ መርሐለት ለትጠልቡ ምኖም ክምቱ አፍህመ።

ርኢስ ጃልየት ኤረትርዩን ዲብ አዊል ሻብ ተኽሊት በየኔ እብ ጀህቱ፡ ተእሪክ ኤረትርየ ተእሪክ ሸባብ ሰበት ቱ፡ ሸባብ ጀብህት ሸዐብየት እግል ዲሞቅራጥየት ወዐዳለት መትነዛሞም እንዴ አተረደው ዶር ሚርሓይ እግል ልቀድሞ ትፋነ።

ሙሽተርከት እት ደንጎቡ፡ 13 ነፈር ለብእተ ለጅነት መመቅረሓይት ሐቀለ ሐረው፡ ወጠን ለትጠልቡ ምኖም ዋጅብ ክም ለአተሞ አከደው።

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ ኤረትርዩን ሰካን አዊል- ግብለት ሱዳን ዝክረት 63 ሰነት መትአንባት ግድለ ስላሕ ሸዐብ ኤረትርየ ለአምዕል እብ ሸርሐ በራምጅ ዐየደው።

ከረን አትናያት ደረሰ ገብእ

እት መዲነት ከረን ለሀሌት ናይ አወላይት፣ ምግባይት ወ2ይት ደረጀት መድረሰት ዐንሰበ እት ወጣንያይ እምተሓን 12 ፈሰል ሰነት 2023/24 ነቲጀት ሰኔት እግለ አምጸአው 10 አንሳይት ለልትረከበ ዲቦም 22 አንፋር 36ይት ደውረት ክድመት ወጠን አትነያተት።

ለዮም 8 ሰብተምበር ለገብአት ዓደት፣ ሙዲርለ መድረሰት እስታዝ መሐመድ ሳልሕ መሐመድሰዒድ፣ ሀደፍለ በርናምጅ፡ ደረሰ እተ መጽእ ናይ ኩልያት ድሩሶም እንዴ ትነየተው እግል ብዕዳም መሰል ሰኔት እግል ልግቡእ ክምሰልቱ ሸርሐ።

መስኡል መዳርስ ከረን እብ ጅህቱ፣ እሊ መሰል በራምጅ መቅደረት ደረሰ ወመደርስ እት ወቀሎት ዶር ክምቡ እንዴ አሸረ፣ እት ኩልያት ጅህዶም እግል ለአተርዶ ትፋነ።

እተ ዓደት ምን ኩልያት ለትከረጀው ወእት ኩልያት ለሀለው ደረሰ ተጃርቦም ሓከው።

መድረሰት ዐንሰበ እት 36ይት ደውረት ሳወ ምነ ከሬቶም 35 ደረሳይ፡ ለ22 ናይ ዲግሪ ወዲፕሎመ ንቃጥ ክም ረከበው ወሳይቀ ለሐብር።

ሰንዓፌ ውርስ ዓዳት

ሙዲር ዓም ዓደት ወርያደት አቅሊም ግብለት፣ እት ሙዴርየት ሰንዓፌ ለሀለ ርዙቅ ዓዳት ወውርስ አድያን፣ አካናት ተእሪክ ወኣሳር እብ ዕሉም እግል ልትሐፈዝ ልትሸቄ ክም ሀለ ወደሐ።

አሰይድ አብረሃም እሊ ለሸርሐ፣ እብ ሙናሰበት እት ሰር ወርሕ ሰብተምበር ለልትነገድ ጽበጥ ዓዳት ወዲን ለቡ ነግድ ኣቡኔ ኣንበስ እተ ሀበዩ ሸርሐቱ።

ሙዲር ሙዴርየት ሰንዓፌ አሰይድ እድሪስ ዐሊ ሸከር እብ ጅህቱ፣ ዓዳት ወሰዋልፍ ሙጅተመዕ ዕላመት ሀውየት ወክፋል ወጥተንያይ ተጠውር ክምሰልቱ እንዴ አሸረ፣ ርዙቅ ዓዳት እብ አጅያል እግል ልትወረስ እብ ተቅዲሙ ወመትነዛሙ እግል ልጠወር ክምቱ ሸርሐ።

ደብሪ ኣቡኔ-ኣንበስ፡ ምን መዲነት ሰንዓፌ እንክር ግብለት ምፍጋር-ጸሓይ እት ሐድ 12 ኪሎምትር ለሀለ ዲብ ገብእ፣ እብ ቅብለት ምስል እምባ-ሶይራ፣ እብ ምውዳቅ ጸሓይ ምስል እምባ-ሳይም ወእብ ቅብላት ምውዳቅ ጸሓይ ህዴ ምስል እምባ-መጠረ ልትሓደድ።

ድባርወ፡ ተእሂል ዓፍየት ልትሀየብ

ዲብ ምዴርየት ድባርወ፡ እብ መዓወነት ውዛረት ዓፍየት ወመሕበር ወጠን ምስክነ ዐቅል ወዐቦት ኤረትርየ ለትነዘመ፡ ዲብ ዳፍየት ለለዐዴ ሕማማት ወራዐዮት ናይ ዐቅል ወዐቦት ምስክነ ለቦም ለረከዘ ተእሂል ሐቴ-ሰምን ተሀየበ።

ዲብ ፈሬዕ ውዛረት ዓፍየት አቅሊም ግብለት መመቅርሐይ በራምጅ ዳፍየት ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ ወለለዐዴ ሕማማት አሰይድ አሰፋው ገብሬሚካኤል እትለ ሀበዩ ተእሂል፡ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ ዲብ ዐድነ ዲብ ለትደሀረት ደረጀቱ ክሩይ ክም ህለ፡ አስክ ሰነት 2030 ዲብ ዐድነ ፈርሀት ዓፍየት ገቢል እተ ኢገብእ እተ ደረጀት እግል ልትከሬ ህዴ፡ ውዛረት ዓፍየት ትሸቄ ክም ህሌት ሐበረ።

ወኪል ፈሬዕ መሕበር ወጠን ናይ ዐቅል ወዐቦት ምስኩናም አቅሊም ግብለት አሰይድ ደሳሌ ሐጎስ ህዴ፡ እሎም መሰሎ ምስኩናም መጅተማዕ እብለ ወድየ እግሎም መራዐየት አርወሐቶም እግል ልቅደሮ ለህሌት መቅደረት ዐባይ ክምተ ሐበረ።

መሻርከት ዲብለ ቀደመዉ ረአይ፡ ለተእሂል ዲብ መራዐየት አጀኒቶም ሴድያይ ሰበት ቱ፡ እብ ፍዕል ክም ሸቁ እቡ ወዲብ ብዕዳም ክም ለሓሉፉ ሐበረው።

ምዲር ምዴርየት ድባርወ አሰይድ ፍሬወንጌል ተክሌሀይማኖት ህዴ፡ መስኡልየት ራዐዮት ወከባካብ ናይለ አጀኒት ናይ ኩሉ መጅተማዕ ሰበት ተ፡ እዳረት እብ ለትወቀለ ክም ትሸቄ ዲቡ እንዴ ሐበረ፡ እሊ ለሸብህ አትፋዝያት እግል ለአተላሌ ትፋነ።

ዲብ ምዴርየት ድባርወ፡ ዲብ መሕበር ለትከምከመው ዝያድ 200 ምስሉናም ዐቅል ወዐቦት ህለው።

ኤረትርዩ ፀሕዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፡-
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተያት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322
ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

ተውዝዕ ጀሪደት፡
ተለፎን፡ 200454

አትአመሮት፡
ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ዐብደለ መ/ዐሊ (መዐልም)

ከራዊ ቤቴ

11ይ ክፈል

ፈጅራተ መዳም እት ወራት ቤተ ዕምጌን እት ወዴ መርየም ለዐባይ ወለተ ክባየት ቅሮረት እግለ ስብረት እተ ቤተ ስካቦም። እመ እብ ሽፋግ እንዴ መጽአት ሰበብረለ ቅሮር እግለ አግሩዝ ኢልርከብ እብ ነፍስ ከስተረቱ ወአንደፈቱ።

እንዴ አትሌት እብ ክእኒ ትደግመ "ክሉ ሸእ ለልአትፈክር ወለአትዐጅብ ቱ ለዐለ፡ እብ ክሱስ እሎም ውላጄ። አነ ለገብአ ሰባር ቅሮር እግል ኢልትረፍ ምንዴ ከሐሬ እግሉም ኢልእዜ በላጥ ቤትቼ ውልወልኮሁ፡ ወእብ መትደጋግ አንደፍኩወ። እግለ ሰበብር ወፈለልምለ ቅሮር እግል ኢልትረፍ ምንዴ ቤቼ እግል አንጌ እብ መትደጋግ እት አንደፎተ ጋብአት እት አነ አመት አለበ ክርን ብካይ ዎሮት ወላጄ ስምዕ እዝንዴ ከርከሐ። እሊ ርይሓን እግል ልግብእቱ እቤ እብ ደሚርዴ ወአርወሐቼ ዝምትት ምንዴ እት እንተ እት እስዔ መጽአኮሆም፡ እሊ ኢኮን ሀቱ እት እንቱ እት በኬ ጸንሐኒ። አፉዴ እት አትሓሌ እቡ፡ እብ ክልኤ እዴዴ እት ነሐርዴ ሐቀፍኮሁ፡ እግለ ደም እብ ሸልቱት ነዲፍ አንደፍኮሁ ምኑ፡ ምግባይት አጫብው እብ መዐነት ብልሒት ሕርድት ክምሰልተ አመርኮ።

እግሉ ክምሰል ኣዘምኮ እለ ኢኮን ሪታል ጽራራት እብ ብካይ ሀረሰት ለእግል ርይሓን እንዴ አዝምኮ ምኑ ክልኤ እግርዴ አሰክ ሪታል ወልቼ ገበአ። እብ ደሚርዴ ላኪን እት ብዞሕ ሀም ገም አቴኮ። "ሄዩ ዩየእ!!! ላመ ወለት ዶረ ተተተተመ ገብብብእ!? ላልብል ሰኣል በሊሱ እንዴ ይእረክብ እት ሪታል በጽሐኮ።

ሪታል ደም እት ክሉ ገሮበ ልትርኤ ዐለ። ላኪን ዔማቱ ኢትፈረገ እግልዴ። እት ነሐርዴ ሕቅፈት ዋልዳይት ርሒመት ሐቀፍኩወ ከምሰለ ነብዐኮ። እብ ዐብዴ ትጻርሐኮ ወላጄ እት እኪት እግል ልትሓረሶ ሐቴሀ ትቀዊት እቼ። እት ክልኤ እዴሀ ወክልኤ እግረ ምንዲ ሐሰስኮሀ እብ ዕን ትትርኤ ሐቴ ኢርኤኮ እተ። እብ ሐዲስ ሐንቴለ ልባሰ ሐሰስኮ። እሊ እኮን እት ክብደ ነድ ናይ እሳት ለመሰል እግሉ ርኤኮ። ክለ ለሓለት መትፈራግ እግልዴ አቤት። ሀተ እት በኬ አነ እግለ ደሙ ዛሬ ለዐለ ሐክር እብ ደወ ርሂብ ረሀብኩዉ እግለ። ክምሰልሁመ ሸሙት ነድ ወእንትሃባት ለበኩወ። ግድም ሐቀ አምረሮት እብ ብካይ እት ትነስቅ መጦር ሐወ ሮሕ ወርይሓን ሪታልመ ምክራረ ጽብጠት ምንዴ። ሐንገልዴ እብ ሕሳባት ደብር ዎሮት ፈገርኮሁ ወካልእ ትዐሮሬኮሁ። ላመ ለይለ ሕቼ ብሀለቼተ ለዐለት ዘዐት እት ፍክር ሐንገልዴ አምሆለለት። አቤ! "እሎም ሰለሰ መንቲትኪ ክምሰሌነ እተ ገብእት እት ዎሮቶም ለጀሬት እግላመ ካልአዩ ተአፍርሁ"

ከራዊ ቤቴ

ለትብል ህግያሃ ተ ለእግለ ፈቀድኮ። ሕኩመት ረቢ! መንታይ ሕብር ወመንታይ ውሉድ በዲር ጻንሕ ቱ! መንታይ ሸዐር ላኪን አዜ እት መዳም ወመንተይተ ወመነቲት ውላደ ልትበየን ህለ እቤ! ትቤ ከአሰቀበት። ተአተላሌ ህሌት "ሮሕ ወሪታል ህምድ ወደው ክሰክበው ምንዴ፡ አናመ በደል እበ ትገብእ ወለኢትገብእ አጅኦማም ሐቴ ምንዲ አወቁ ትሐይስ እቤ ከአሰክ ኬሺነት ተወዝ ለወዴኮሃተ ፈጅአተን መርየም ምነ መረብዐተ ስካብ እብ ዓቢሀ ብካይ ማጺጠት በኬት። እት እስዔ ምንዲ መጽአኮ፡ መርየም ምነ ሳሎን እንዴ ወድቀት ከሐቴ ምንለ ጀሃሪለ አንያበ ትሸረፈት ምነ ወእት ዓሳረ መዛብጥ ሰበት ዐለ እግለ አፍሀ ወአንፈ እብ አደሚት ሕብሩ ቃዊ እት እንቱ ጸንሐተኒ። አዐዙብላሂ እለ ለዐቤት ጣመት እት እንተ መጽአቱ እሊ ውላጄ! አርብዒቶም አላፋት ሰደፈዮም፡ ወአነ ሐዞቼ ምን ሀመት ወቀለበት ትከፈልኮ" ትቤ መዳም እበ እት ፍንጌ መነቲት ለልትርኤ መንታይ ሸዐር ወእሕሳስ እቱ እትትፈከር።

ሐለተ ሰለሰ ከራዊ ወእሞም እለ ለእግለ ቀርአናተ። መዳም እት ምግብ ምሻክል ውላደ ሕሸርት እት እንተ ለአምዕል ለሀ ናያተ ምን ሰልቢያት ወእጃቢያት እንዴ ሰጀለት ምምያየ ዔረት። ብእሳመ ምን ናይ ክል ዶሉ ሸቅሉ አሰክ ካልአይ ሸቅሉ ጋይሰ እንዴ ዐለ ፍትራን እት እንቱ ወትዕብ እት ቤቱ ዔረ "ሰኒ ወዕላም" እንዴ አቀደመ አሰክ ምስካቡ እግል ልሕለፈ ሓዚ እት እንቱ ሐቀለ ትመዋወረዮም፡ እሲቱ እበ እተ አምዕል ለሀ እት ውላዶም ለጀረ ዕለታይ ትቅሪር ደግመት እግሉ። ምን መዳግም እሲቱ ትሐየረ ወለ አማነለ ጋር መትፈሃሙ አቤት። ሐቀ መደቲት እት ደምእ ጸንሐ አሰክ ምስካቦም እንዴ ጌሰ እብ ዕንታቱ ሐሰዮም።

እንዴ አትለ ህዴ "ያረቢ ምን ሸር አከይ መቃዲር ሰሊመነ። ያጅማዐ እለ ሚ ሓለት ገብእ ተ ትብሎ? ክምሰል እት መዐረከት አትያም ለወዐለው ክልኢቶም ምን ስቡር እት ስጡር እግል ልግብአ! ወላሂ ሸእ ዐጂብ ቱ እሊ! ያረቢ ኢትክፍእ እትነ። ስብሓን አላህ"! ትደዐ ወትሰብሓቱ ወደ ኣብሆም።

ክለ ለዒላይት እት ዐንበር መጅርሐን ሰበት ትቀየረት አዜመ ጦር መዳም ኢቀለ ወኢወሐዘ፡ በሰ ስካቦም ምሰል ወቅንጸቶም ምሰል ዐለት እንዴ እኮን፡ እግል እሊ ትሕቀፍ ሚ እግል ሌሂ ደወ፡ ትሀብ ልትቀዊ እተ ዐለ።

እሊመ ወክዱ እንዴ ነሰአ ሐልፈ እብ አምዕሉ፡ ርይሓን ወሪታል አጊድ ጸልያም ለሐዴ እንዴ ሀለ ሮሕ ወመርየም ወክድ ነሰአ እንዴ ኢለሐዴ ጸልያም። ዐደ እግል መዳም "ገሌ እለ ወለት ሀወ ወቀይረት ምሰልነ ክልኤመ ነሃር ምንዲ ትሓልፍ" ሰበት ቤለው ትላአከው ወሀታመ መጽአቶም። አምዕል ሰልፍ እበነ ወዐለት ምሰል ዋልዴነ ወካልእ ነሃር ብዞሕ አዳም ሰበት መጽአዮም፡ አጀኒት እት አድሕድ ሐጅበር እት ልብል እግለ እማቶም ግሳየት ክልአወን። ወለት ለይለ ሕተ ምነ መነቲት ውላደ እብ ሐምሰ ወሬሕ ትዐቤ። እሊ አዘመየ ምንዲ ገብእ ሌሂ በኬ፡ እግሉ አውሀተበየ ምንዲ ገብእ፡ ሌሀ ትግዲር። ለአንስ እት ሓለት ከረበ እት ለውዕለ፡ አምዕል ሐምዴ ለአለቡ ይሀለ መዳም እንዴ ኢትትሃለግ እት ምግበን ትሸንን ወዐለት። ክለን መልሂያተ ለሀተ ሓለፈቱ አከይ ሓል ሰበት የአመረየ ክምእኒ እት ልብለ ልትሰምዐ ዐለየ፣ "ረቢ ሀቤኪ መዳም ሕቼ ሕነ እለ ሕነ ዎሮ አውሀተብኑ፡ ለካልእ ለአቅ

ሺሸነ፡ ዎር ዎሮት እት እንቶም ግሳይት ክልአውነ እንቲ ህዴ ረቢ ሀቤኪ ማሸአላህ እዲባም ቶም ውላድኪ" ልብላህ ዐለየ።

ህታመ ለእግሉ ሐልፈት ወአዜ ትሓልፉ ለዐለት እብ ፍክረ እት ተአትዋዩኑ፡ እብ ክእኒ ትበልስ እተን ዐለት፣ "ወላሂ ሐያት እብ ዎሮት ወጅህ ኢትነብር። ዮም ትዐብ ወጅርሰት ወትርሃን ወካልእ ሸኒን ወአተቃባል እብ በጣር ወግሳይ ተ" ሐቀለ ቴለን እንዴ አትሌት፣ "ረቢ ወሀበት ሀቤኒ ወአክረሚኒ፡ ምን በራሀ ግርመት ወጀላል ወምን ክርሰ ክርበት ወዐዛብ ወእንጽራር! ረቢ ልባርክ እግልዴ እቶም ሐዋቼ። በስ እት ለውቀት ወዐየ ገሮብ ኣሕድ ልትሓረሶ ገብአው፡ በሪወዲየን!"

!ቴለን ከናይ ኩብደ ክሉ እንዴ ኢትሰምዐን ትሶመለት ምነን።

መዳም ወዴዋሀ ክልኦት ወሬሕ ሓለፈው ሐቀለ ክለ ለዓእለት ምን ስቡር እት ስጡር እንዴ ገብአው ለሐልፈወ ሓዲሰት መትፋቅኦት። መርየም ሰልአሰ ምን ጀሃሪሀ ትሸርፈየ፡ እበ ልእግለ ወድቀት ወድቀት። ብሶት ሮሕ ምፍቀእ አሰር ሐድገት እቱ ከክምሰል ያፍተት ፋቀዲቶ ገብእት እግሎም።

እሞም እብ ዕንቅራረ ሰክበት ምን ልውሕድ ሐምሰ ሳዐት ክምሰል ሐዜት እብ ክል ስምጠ ትበለሰት። ክሎም ቅንጸቶም ምሰል ገብአት ወስክበቶም ክምሰልሀ። ሐቀ ቀንጸው ላተ እሞም አሰር ሌሂ ትሰዔ ወእግል እሊ ተአትሓሌ፡ እግል ዎሮት ተአሰክብ ወእግል ካልአዩ ተአበልዕ እብ ክእኒ ዕርፍ ይዐለት እግለ ወቅሳን። እት ገሌ ወክድ እብ ፈተር ወትዐብ ዐቅሉ አሰክ ቀፍል አሰሮም ተሐት እት ትብል ትውዕል ወትትመዴ ዐለት። ምን ወቀይ ቤታም ለእበ ትዐሬ እግለ ትወዴ ዐለት፣ ወእግል መርየም ነብራሀ ተአትዳሌ እግለ ዐለት።

አምዕል ሐቴ መዳም ወራት ቤተ እብ ዋጅብ ሐቴ ከአካነተ አጽብጠተ፣ "ለምን ጸብሖም ታርፈት ለዐለት መከሮነት እት ተላጀት ምሰል ቅሮረት ሐሊብ ውላደ ወሸቀተ። አዜመ እግለ እንቆቅሖ እትምክራዩ ቀዳሚት ሰኒ ረሰቱ። ጽንሕ እንዴ ወዴት እግል ፈጅር ሓሪት ለሐሰበቱ ነብረ እንዴ አትዳሌት እተ ተላጀት ምዊሻቀ አብጸሐተ። ሀታ እትሊ ለእግል ደገምነ እት ቀንጽ ወትትገሴ ሰልሲቶም እበየ ክምሰል ጌሰው ረቢ ደሌ ክምሰል ወራት ቤተ አትመመት እንክር ማነ ምንዲ ትወለበት ወገለበ ትክ--ብሊክ ገብአት።

እንዴ አትሌት ለሓለት እብ ክእኒ ትወሰፈ ኖሰ" ክምሰል ምን ምቀደምዴ አወለጠው ልብዴ ሰሬረት ዐንበልበለት እቱ፡ ነሐርዴ እንዴ ሰጥረ እግል ኢልፍገር አፍረሄኒ። ኬን ወእንሰር አምሆለልኮ፡ አቴኮ ወፈገርኮ እት ደንጎበ እተ መረበዐተ ተላጄት አቴኮ። መከሮነት እት በላጥ ወብሳጥ ቤት ትሰንፈረት፡ ሐሊብ እብ ምልዐለ ቅጥሖ ገብአ እግሉ፡ እንቆቅሖ ጥራይ እግል ሐላወዮት ወሰከዉ እተ፡ ክምሰል ሸበብኮ እብ ሀለዮቶም እት እፈርሐ እበ እት ምቀደም ክልኤ ዕንቼ ዋድያሙ ለዐለ ድርሐ ዲደትቼ ወሐሩቀትቼ እት ከብጄ እንዴ በልሰወ እግልዴ፡ (ዉይይይይ!) ክምሰል እብል ወደውኒ። ክለ ለእግለ እብል ወለእለ ሐድግ ትቀዊት እትቼ። ለዝያደት እግል ሕርቅ ለአጀብረኒ ለዐለ ጋር ህዴ፡ አነ እት አነዝፍ ወሓጸብ ሀቶም እብ ሰሓቃት ክር--ክርርርር ልብሎ ዐለው። ሰልሲቶም እኩይ ክምሰል ወደዉ ኢደለው ወየአመረው። አነ ተላጀት ሐጸብኮ ወበላጥ ወልወልኮ፡ ወብሳጣት እግል ልትሓጸብ በረ ቤት አፍገርኮሁ።

ግድም ለእግለ ሓጸበት ለዐልኮ ተላጀት ወአግረበት እግል ኢለአክርቦ ምንዴ ምነ ኦደት ሰኳብ በረ አፍገርኮሆም። ክእግል ዕደት ቤትቼ ወተላጀትቼ እግል እረትብ ምን ሐዲስ አስተብዴኮ። ምን እለ ምህመቼ እለ ረሼ ክምሰል ረፍዐኮ ምንዲ አትቃመትኮሆም፡ አባይ ሮዮም ዕንቼ ኢቀጥሐ። እተ ከቼነት ክምሰል አቴኮ እሎም ኢኮን እግለ መልወሰለ ዐጂን ስሰ እዴ ምሰል እንዴ አተየ እቱ፡ ልባሶም ወአርወሐቶም ዕጂን እንዴ ትላበሰው ምን ሱርት አደሚያይ እት ሱረት ከራዊ ትቀየረው ከጸንሐውኒ። እብኬ ሚ እዘም ሚ እውዔ ክትሮክያይት ክሉ ሰምዐ እበ ዲድ እበል ጎማትቼ ትቀዊት እትቼ። ሕዩርት እት አነ ወዓሰብዴ ምን ሐሩቀት ወቀጽብ እት እዳርክ ሰልሰቶም እንዴ ራፈዐኮሆም አሰክለ ሐማም ጌሰኮ እቦም፡ ክምን ሐዲስ እት ሓጸበቶም ገብአኮ።

ሕዩርት እት አነ፡ እግል መርየም ትላኬኮ ከሐወ እግል ተአተሌሄ ምንዴ ትፋኔኮሀ። ሀታመ እግል ሐወ ነሰአት ወእተ ቤትለ ነብራነ ለተላጀት ዐለት እተ እንዴ አቴቶም እት ክንብዩቴር ፍልም ትልሀየ አግሩዝ (ፍልም ከረቶን) ፈትሐት እግሎም፡ ክሀተ አሰክዴ አቅብለት ሰበት ሰፍሬት። አነ ወወለቼ መርየም ምሰል የም ሀጅክነ ገብአነ። ግድም እብ ክሱስ መዋዲት ሐወ ልግብእ ወብዕድ ረፍዐነ ወከሬነ። ሐቀ ገሌ ምን ወቅት ሓለፍነ፡ እግል መርየም "ሐውኪ ሀዴ፡ እት እብል ትሰአልኮሀ? ሀታመ እተ ቤተ ነብራነ ፍልም ክረቶን እት ኮንብዩቴር ክምሰል ፈትሐት እግሎም አሰአለተኒ። የክ እንዴ ሴዔኮ ሐቀለ ሸበብኮሆም ለወክድ ለሀይ ዐለት ወትርኤት ለዐባይ ሚሲበት። አይወ! ክሉ ክሉ ለኢልትወሰፍ ወለ ኢልትዳገ ሸእ እግሉ ረአየ ክልኤ ዕንቼ" ትብል መዳም መዋዲት ውላደ ልበ ቃርሐ እት እንቱ።

ሳልሕ ገመ

እዳረት ደዋሒ ሕሩም እት ገበይ ዐቦት

ሙሰውር፦ ክብሮም ጸሃዬ

አሰይድ መሐመድ አቡበከር ኣድም

እትሊ ናይ ጥብዐትነ እደረት ደዋሒ ሕሩም እት ገበይ ተቀድም ሐንቴ ለብል እርእሰ ምስል አሰይድ መሐመድ አቡበከር መስኡል እዳረት ዳሕየት ሕሩም ምዴርየት ሰልዐ ለወዴናሁ ህድግ እግል ንቀድም እግልኩምቱ ቅራአት በኪተት።

ሰኣል፦ ደሕየት ሕሩም እተየ በካት ትትረከብ ለትከምክሙ ቀርያት ወታእሲሰ እግል ትወደሕ እግልነ?

በሊሱ፦ ዳሕየት ሕሩም እብ ግብለት ምውዳቅ ጸሓይ ምስል ምዴርየት ከርከበት፣ እብ ምፍጋር ጸሓይ ምስል ምዴርየት አሰማጥ አቅሊም ዐንሰበ ወእብ ቅብለት ምስል ዐሲመት ምዴርየት ሰልዐ ርከብ ለትሓደድ ሐቴ ምን እዳራት ደዋሒ ምዴርየት ሰልዓተ። ክም እዳረት ዳሕየት ለትከምከመት እቴ ህዬ ሰነት 1999 ቴ እትሊ አዜ ለህሌቴ ለትከምከመት። ሐንቴህ ለህለየ ቀርያት ሕሩም፣ ርከብ ሕሩም ወአብረካብ ህለየ። እትለ አዳረት ደሕየት ህዬ ክልኤ ቀውምየት ትግሬ ወብዳዊት እብ ሕበር ነብረ።

ሰኣል፦ መትከምካምኩም ሚ መስል ወሚ ተቅይር አምጽአ እትኩም?

በሊሱ፦ ለመትከምካም ዲቡ ክምኩማም ለህሌነ እት ሰለሰ አካንቴ። እት አብረካብ ሕሩም ወርከብ ሕሩምቴ ለህለ። መትከምካም ብዙሕ ተቅይር ብዲቡ አወል አዳም እንዴ ትከምከመ እትለ ህሌኮ እግል ልበል ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ። እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም ኢቀድር ወእግል ልሸቄ ኢቀድር። ሕነ ክም ትከምከምነ ህዬ ለጂል ለጀዲድ እግል ልድረሰ ቀድረ። ሐቀሁ ናይ ዓፍየት ከደማት ሕክምነ ረከብኑ፣ ቀደም እሊ ናይ ሕሩም ሕሙምነ አሰክ አሰማጥ አቅሊም ዐንሰበ እንረፍዑ ዐልነ፣ ወምን ሕሩም አሰክ አቁርደት እንዴ ረፍዐናሁ እንገይሰ እቡ ዐልነ እብ ርሕነ ወመጽዕን እንሰ፣ አግቡይ ወመካይን ከይደነ ዲቡ በጽሓም ሰበት ኢዐልነ። ለበዝሐ አንሰ ዐመሲ ህዬ እት አግቡይ መይት ሚነነ ዐለ። እትሊ ወክድ እሊ ላኪን እንዴ ትከምከምነ ከደማት እንረክብ ወምነ ናይ በዲር ነሓልፉ ለዐልነ መስደድ እበሬኑ። ምስል እሊ ናይ ማይ መሻክል ዐለ እግልነ እሊመ ራህየት ረከብነ እግሉ። ራክባሙ ለህለ ህዬ እሊቴ እት ሙሰተቅበል መ ታርፍ ሚነ ለህለ ክም እንረክብ ሳእየት እንወዴ።

ሰኣል፦ ሐርሰ ህዬ ብኩም ወሚ ነቲጀት ትረክቦ ምኑ ህሌኩም?

በሊሱ፦ እትሊ ወክድ እሊ ለበዝሐ ሸዐብ ሐርሰቴ ለልሐዜ፣ በዲር ንዋይ ዐለ ወዮም ንዋይ ክምመ ቀዳሙ ኢህላኒ፣ ላመቡ እብ ናይ በዲር ለመድ ሑድ ሑዳይ ቴ ለእሉ መልክ ወእቴ ልትፈረር ለህለ። ሰበት እሊ ክሉ ሐርሰ እግል ልርከብቴ ለሐዜ ለህለ። መንጠቀትነ ለበዝሐ አርደ አድብር ሰበትቴ ብዙሕ ናይ መሕረሰ ለገብእ ውጡይ አርድ ለልትረከብ እተ ኢኮን። ሑድ ሑዳይ እት አዋራፍ መሐዛይ ለህለ ምድርቴ ለእግሉ ነሐርሰ ለህሌኑ። ምን እሊ ለልትረከብ እተይቴ ህዬ ሐዲስ ወሑድ ጀርቤ ሰበትቴ ቀደም እለ ምኑ ለረከብናሁ እተይ ብዙሕ ኢኮን። ለረቅበት ዲብ ሐርሰ ላኪን ዐባይተ ለህሌት ብዕድ ሕርያን ሰበት ኢህለ። ዋድያሙ ለህሌነ ሐርሰ ህዬ ናይ መሼለ ዘርእቴ። እሊ ለህለ እግልነ መሐዛት ጀራዲን እግል ኢኒደ እቴ ህዬ ለሐላይል ብዙሕ አርድ አለቡ ማን ወገለብ እብ አድብር ለትከለላቴ።

ሰኣል፦ ከመስከብኩም ውጡይ ኢህለኒ እግል ትንበሮ እቴ፣ እግል ልትብል ቀድር?

በሊሱ፦ መስከብነ ውጡይቴ ለመናበረቴ ሐቴ በዲር እግል ርዕዮ እንነብሩ ለዐልናቴ፣ ብዕድ ረይም እንዲኪን እተ ሕሊል ለዓል ክም ትወቀልከ አርድ ህለ። ከዲቡ ለኢሰከናበ ዲብ እለ አካን ለትጀመዕነ ገበይ ለትከይደ እለ አክን ሰበት ተ እግል እለ ሐሪኑ።

ሰኣል፦ ርዕዮ ሐቀ ነቅሰ ምንኩም ወሐርሰኩም ሐዋን ሐቀ ገብእ መናበርትኩም ክእፎ ህሌት?

በሊሱ፦ አዜ ለመናበረት ናይ ሸዐብ ክእነ ህሌት ወእብለ ልትናበር እግል ኢበከ ኢቀድርኒ። ለርዕዮ ብዙሕ ኢህለ ወሐርሰ ምስል ናይ አርድ መሻክል ዝላም መ ብዙሕ ኢህሌት፣ ሰበት እሊ አዳም ብዕድ ሸቅል እግል ኢልርከብ ህዬ ሸቅል ኢህለ። ለሐል እት መስከቡ ወእት ዐዱ ሰበት ህለ ክሉ መሻክሉ እንዴ ካህለ ነብር።

ሰኣል፦ ክምኩማም ሚ ኢትዐሉ ህዬ ሚ እግል ትግብኡ ዐለ እግልኩም?

በሊሱ፦ ክምኩማም ምን ኢንገብእ ወእትለ ሕሩም ጅሙዓም ምን ኢንገብእ ለመናበረት ምን እለ ወኬን ወአኪት እብል ምስለ ዘበን ለህለ፣ ለአማን ላኪን ናይ ረቢተ። ክም አዳም ላኪን ለሙጅተመዕ ክም ትከምከመ ወእተ ሱግ አድሕድ ክም ገንሐ፣ ዎሮ ሐቴ ረክብ፣ ዎሮ ልትዛቤ ወዎሮ ለአዘቤ፣ እብሊ እሸዉ ሐይስ ዶል እንብል እትሊ ለአዜ በጽሐሙ ለህሌነ አሰዋግ ሑድ ምንገብእ ለእዕትማድ እትሐርሰ ጋብእ ለህለ እንዴ ርኢነ ለሙጅተመዕ ለሐይስ እብል።

ሰኣል፦ ማእቶት ሸቅል ኬወ ዐማር ለከሰሰ ህለ መአለብኩም?

በሉሱ፦ ሸቅል ኬወ በዲር ለዐለ ሰንበት ሰንበት ዐለ፣ ወለህይ ክም በርናምጅለ ገማል እብ ደውለት ህዩብነ ለዐላቴ። አዜ ላኪን ካልኣይ ወርሕነ ዋድያም ህሌነ ሸቅል እብ ነብረ ማጽእነ ህለ ወዲቡ ንትፈርር ህሌኑ። እሊ ሐዲስ ህለ እንዲኢኮን መንፈዐት ብዝሕት ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም ክምኩማም ለህሌነ እት ሰለሰ አካንቴ። እት አብረካብ ሕሩም ወርከብ ሕሩምቴ ለህለ። መትከምካም ብዙሕ ተቅይር ብዲቡ አወል አዳም እንዴ ትከምከመ እትለ ህሌኮ እግል ልበል ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም ክምኩማም ለህሌነ እት ሰለሰ አካንቴ። እት አብረካብ ሕሩም ወርከብ ሕሩምቴ ለህለ። መትከምካም ብዙሕ ተቅይር ብዲቡ አወል አዳም እንዴ ትከምከመ እትለ ህሌኮ እግል ልበል ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም

ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም ክምኩማም ለህሌነ እት ሰለሰ አካንቴ። እት አብረካብ ሕሩም ወርከብ ሕሩምቴ ለህለ። መትከምካም ብዙሕ ተቅይር ብዲቡ አወል አዳም እንዴ ትከምከመ እትለ ህሌኮ እግል ልበል ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም

ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም ክምኩማም ለህሌነ እት ሰለሰ አካንቴ። እት አብረካብ ሕሩም ወርከብ ሕሩምቴ ለህለ። መትከምካም ብዙሕ ተቅይር ብዲቡ አወል አዳም እንዴ ትከምከመ እትለ ህሌኮ እግል ልበል ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም

ብዲቡ፣ ሐቀህ ናይ ከደማት መጃል መጽእ። እብሊ ክም ትከምከምነ ናይ ተዕሊም በክት፣ ናይ ሕክምነ ወማይ ከደማት ረከብኑ። ለአምጽአዩ እትነ ተቅይር ህዬ አወል ናይ ድራሰት በክት ቴ፣ እግልሚ ወድ ቢን-ኣደም እንዴ ኢደርሰ ሐበት እግል ልፍህም

ብዲቡ። እብለ ገማል ናይ አርድ ነእትጋይሰ አድብነ እብ ዘላይም ትርበቴ ትትገሌ ለዐለት ትትከራዕ ወዕጨይነ በቅል ወእብለ እግል መናበርትነ ለገብእ እክል እንረክብ ምኑ ለህሌናቴ። ሰበት እሊ ናይ ማእቶት ሸቅል ለመድ እግል ነአሰብቅ መ ገበይ ፋትሕ እግልነ ለህላቴ። እት ሕርሰ እግል ኢንፈድብ መ ምስለ ናይ ኢረኪብ አርድ እሊ በካት እምበል ርዕዮ ንዋይ ለመድ ሸቅል ወሐርሰ ሰበት ኢዐለ እግሉ ሑዳም ገሌ ተጃርብ እንዴ ረክበው ለመጽአው ሌጣቴም ሐርሰ ለሐዙ ለዐለው። እትሊ ወክድ እሊ ላኪን ብዙሕ ተጃርብ እንዴ ረኩብነ ለረቅበት እት ሸቅል ወሐርሰ እንዴ ተዐቤ ትገይሰ ህሌት። እሊ ለመድ እሊ ህዬ ጀብህት ሸዕብየት እትሊ አርድ ሐቀለ መጽአት ለአሰባዳቴ።

ሰኣል፦ ተዕሊም ህዬ ምስል ሰውረት ለልትጸበጥ እትለ መንጠቀት ትረክቦ ዐልኩም?

በሊሱ፦ እትለ መንጠት ምን ሰነት 1984 አሰክ መደት ሕርየት ሑድ ዐለ እግልነ። ሐቀ ሕርየት ህዬ በጥረ እግልሚ ለሰውረት ምን እሊ ሰበት ጌሰት። ምን ተሕሪር አሰክ ሰነት 2000 ተዕሊም እት ሕሩም ኢዐለ። ሰነት 2000 እተ አወለ ዲብ እለ ሕሩም መድረሰት እንዴ ገብአት አሰብዴነ። ምኑ አሰክ እለ ነአደርሰ ህሌኑ። እግለ ደዋይሕ ህዬ ምግባይት ደረጀት እት ሕሩም ህሌት ወእብትዳእየት እት አብረካብ ወምድረሰት ዐረቡ ሐቴ እት ሸቅሸቅ ላበ ምስል አብረካብ ህሌት ወሐቴ እት ርከብ ሕሩም ህሌት። እት 4 አካን መዳርሰ ህለ እግልነ። እትሊ መዳርሰ እሊ እንዴ ደርሰው ዲብ ሸቅል ለትፈረረው ብዝሓም ህለው ገሌ ምኖም ሙደርሰን ለገብአው ህለው፣ ምነ ዲብ መደት ሰውረት ለደርሰው ወዲብ እሊ ናይ አዜ መዳርሰ ለትዐለመው። ለፍሬ ህዬ ልርእዉ ሰበት ህለው ለረቅበት ዐባይተ ለህሌት።

መጃል ዓፍየት ላኪን ህለ እግልነ ምንመ እንብል ለሐካይም ሑዳም ሰበትቶም ምስል ምህኑቶም እንዴ ህለው ወእግል ለአውልዶ ወልሳሩ ለቀድሮ ምንመቶም ሸቅል ሰበት በዝሕ እቶም ለእንረክቡ ከደማት ነቅሰ ህለ። ናይ ደዋ መሻክልመ ህለ፣ እምበል እሊ ቤት አለቦም ለህለው እተ አካን ናይ እዳረት መሰከን እንዴ ትብህለት ለሸቄት ወእዳረት እንዴ አፍገርነ ምነ ዲቡ ክም ሳሩ ዋድያም ህሌኑ። ህታመ ካፍየቶም ኢህሌት። እትለ ቤት እለ ሐማይም ህለው ወእንሰ ለወለደ ህለየ መሻክል ኢህለ እግልናኒ። ምስሉመ ናይ ውላድ ዐድ ነአይሸ መካይን ሰበት ህለየ እበን ንትሐረክ። እትሳል ላኪን ኢህለ እግልናኒ። ምስል እዳረትነ እግል ንትራኩብ እንዴ ጌሰናቴ ለንትፋህም ብዙሕ ህዬ ሐበርነ ወጠርዐነ አሰክ እለ ላኪን ሐል ራክባም ኢህሌናኒ።

ሰኣል፦ እት አክር ለትብሉ ምን ለህሌ?

በሊሱ፦ እትሊ ናይ እትሳል ለልትቀደር ምን ገብእ ኤራቴል ዲብ እለ ዐድ እትሳል እግል ልትፈታሕ እግል፣ ከምሰልሁ ናይ ሕክምነ ከደማት እብለ ህለየ እግል ልክደመነ ሰበት ኢቀድር እግል ልሰኔ እግልነ፣ ለሑዳም ምን ቅድረቶም ወለዐል ሸቄ ለህለው ሐካይም አዳም እግል ልትወሰኮም ወቤት እግል ትግበእ እግሎም። እት አክር እት ሕሩም ማይመ ነዲፍ ኢህለ እግልነ እለን ሰለሰ ንቅጠት ሐል ነሐዜ እግለን ሰበት ህሌነ ሕኩመት አመትነ እግል ቴዴ እትወሴ።

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ

ተርጀመት፡ መሐመድ እድሪስ መሐመድ

34ይ ክፈል

ሳልሳይ ምዕራፍ

ሳልሳይ፦ ወዛረት ካርጅየት ኤረትርየ ዲብ ዮም 30 ዲሰምበር 1997 ዲብ አፈገረዩ ሽሬሕ፡ ለእብ ውካለት ኢጋድ ዲብ ሶደሬ አቶብየ ፍንጌ ገሌ ተናዚም ሶማል ለገብአ እጅትመዕ፡ እግለ ገሌ ሰያሰዩን ቅዋት ሶማል ክምሰልሁመ እግለ ዲብለ ወቀት ለሀይ እብ ሑሴን ዓይዲድ ልትመረሕ ለዐለ ወጠኒያይ ገለድ ሶማል ሰበት ትጸገዐ ናቅሰ ቱ።164

ራብዓይ፦ ኤረትርየ ዲብ ሰነት 1998 እግል መሻክል ሶማል እግል አሰቦት እሊ ለተሌ አሳሰያይ ንቀጥ ለዐለት እተ ወረቀት ቀደመት።

1. ናይ ካርጅ ጀሃት እግል መሻክል ሶማል ሕኔት ለአርሄ ዝያደት ለሐባልኩ ሰበት ህለ፡ ምን መሻክል ሶማል እዴሆም እግል ልርፈያ።

2. እብ ሰበት መሰለሐት ሶማል ለልትአየሶ ፈተች ወመሳኒት ድወል ህዬ፡ ቅያደት ሶማል ቀድየቶም ኖሶም እግል ልፍተሖ መቅደረት ለበ ሰበት ገብአት፡ ለናቅሾ እቱ ናይ ሓድር ቴልል ዲብ ከሊቅ ሌጠ እግል ልትሰደው ቦም።

3. ፍንጌ ሜርሐት ሶማል ሕድ ክምሰል ለአምኖ ለወዴ አርድየት እግል ትትከለቅ ለትሐዜ።

4. ለገብአ ሶማልያይ ተንዚም እግል ልትህመሽ አለቡ።

5. ዲብ ናይ ሕበር ገናዐት ወሀደፍ እግል ብጽሐት ህዬ፡ እግል ክሉ ረአይ ወአፍካር እብ ዋድሐት ገበይ ዲብ ጣውለት ህድግ እግል ልግበእ ቡ።

6. ቀደም ዲብ ፈዓልየት አቲ ለትቀደመ አረእ ወአፍካር ለተአሰፈ ወተሰዩሕ፡ ምን ክሉ ተናዚም ሶማል ሐቴ ልጅነት እግል ቲቂም።

7. ክሎም ጀሃት፡ ዲብ እትፋቅየት እግል ልብጸሖ እግለ ተከል ለሀለ መታክል እግል ሸነኮት ወራት ወጠንያይ ዕሪት ወውሕደት ሶማል እግል አተረዶት፡ ዲበ ናይ ሕበር ንቀጥ ወዐዋምል ክምሰል ልተከቦ ዊደት።

8. እግል ክሎም ሶማልዩን ለትወክል ጀሀት አሰሶት። እግል ደሚር ወሸክል ናይ ምሰተቀበል ሰያሰያይ ንዛም ሶማል ለለርኤ አሳሰ ክርየት። ዲብ መትዐደይት መርሐለት፡ ዲብ ቀድየት አትመቃረሖት ሰልጠት ሐቀ ትሰመዐት፡ ዶር ናይ ክሎም ጀሃት ሶማል መሻረከት ወደሖት።165

ሓምሳይ፦ ኤረትርየ ዲብለ ዲብ ኦክቶበር 2000 ዲብ ጅቡቲ መዲነት ዓርተ ለገብአ ሙእተመር እትፋቅ ሶማል ሹርክት ዐለት። እግለ ሶማልዩን ለአተፈቀው እተ መትዐደይት ሕኩመት ቅያደት ዐብደልቃሰም ሰላድ ሐሰንመ አየደቱ። እሊ ለትሌ አወላይ ወቀይ ህዬ ዐለ እሉ።

1. ዲብለ እግል ሰለሰ ሰነት ለጸንሕ መትዐደይት መርሐለት መአሰሳት ሕኩመት ከወኖት።

2. እብ ሐርብ ኖሰኖሰ ለደመረት ብንየት ትሕትየት ወእቅትሳድ ምን ሐዲሰ ብንየት።

3. እግል ሶማልያይ ምዋጥን፡ መስኩበት፡ አምን ወነብረ አድመኖት።

4. ሐቀ መትዐደይት መርሐለት ዲብ ሶማል ፈደራልያይ ብንየት ትሕትየት አሰሶት።166

ሳድሳይ፦ ዲብለ እብ ጅህድ ኢጋድ ዲብ ሰነት 2004 ዲብ ኬንየ ናይሮቢ - ለተአሰሰ መትዐደይት ፈደራልያይት ሕኩመት ሶማል፡ ኤረትርየ ዶር ምንመ ዐለ እግለ፡ ተሐፍዝ ላኪን ዐለ እሉ። ለሰበብ ህዬ ዲብ ሶማል ዲብ አርድየት ለዐለ መሐባልክ ዲብ ወግም ለአተ ናይ ካርጅ ተእሲር ሰበት ዐላ ቱ። እብ ሰበቡ ህዬ ሕኩመት አቶብየ እግል ሶማል ክምሰል ወረት፡ ለከወነት ትትበሀል ለዐለት ሕኩመት ምን ናይሮቢ አሰክ መቃዲሾ እግል ቲጊሰ ኢቀድረት።

ሳብዓይ፦ መሓክም እሰላምየት ክምሰል ሐወጸት ዲብ ጁን 2006 እግል መቃዲሾ ክምሰል ራቀበት እሰላምያይ ሰበት ገብአ ሌጠ እግል ልትህመሽ አው እግል ልዘበጥ ክምሰል አለቡ ኤረትርየ እትፋቅድት ዐለት። ሰበቡ ለቀድየት እግል ሶማልዩን ለከሰሰ ዲኢኮን እግል አሜሪከ ወአቶብየ አው ብዕዳት ድወል ሰበት ኢከሰሰ። መሓክም እሰላሚየ ዲብ መደት ሐሜር ዲብለ እብ መናቢት ሐርብ ብጭብጭት ወርብሸት ለዐለ መቃዲሾ አምን ወመሰኩበት እግል ልትአከድ ክምሰል ቀድረ ህዬ ሐበረት። ድድ እሊ ኤረትርየ ለተበዐቱ መባጥር ላኪን ገሌ ድወል ምውዳቅ ጸሓይ ወብዕዳት ድወል፡ እግል መሓክም እሰላሚየ "መተጠርፍ እሰላሚያይ ሐረከት ዲን" እንዴ ቤለየ ዲብ ሸረሐ፡ ናይ ድድየት አክባር ወሰያሰያይ ፊራሮታት ወደየ። እግል ገሌ ዐናሰር ምን ሜርሐቱ ህዬ "መርዕደት" ልብላሆም ዐለየ።

ሳምናይ፦ ኤረትርየ እግለ ዲብ ዲሰምበር 2006 ለጀረ ወራር አቶብየ ዲብ ሶማል እብ ሸደት ሰቀቱ። ክሎም ሶማልዩን፡ ለብዕድ መሻክሎም እንክር እንዴ ከረው፡ እግለ እብ ውላድ ካርጅ ቅዋት እብ አውለሰየት ህዬ እብ ሕኩመት አቶብየ ዲብ ምስተቀበል ሶማል ወውሕደተ ለጀሬ ዋይዲባት በክት እግል ልክልእዎ ህዬ ትላኬት። ክምሰልሁመ እግለ አሜሪከ እብ መጋብሀት እርሃብ እንዴ አመሰመሰት ዲብ ናይ ከርስ ቅደይ ሶማል ለወዴቱ መትኣታይ ሰቀት።

ኤረትርየ ዲብለ ወክድ ለሀይ፡ ናይ አፍሪቀ ልግበእ ወእድንያይት ቅወት - አሰክ ሶማል ሔፍዛይ ሰላም ንድአት ለልትብሀል አፍካር እብ ሸደት ረፍደቱ። ኤረትርየ ትቀድሙ ለዐለት ረአይ፡ "ዲብለ ሐልፈ ዕቁድ ወሰር መናቢት ሐርብ ደማር ወአከጀህ ወዱ ዲብ ህለው ለኢትለአከ ሔፍዛይ ሰላም፡ አዜ ሓለት ዲብ ሰኔ ትገይሰ እቱ ለህሌት ወክድ አሰክ ሶማል ቅዋት እግል ትንደእ መትባዳር ክቡት ኢኮን" ለልብልቱ ለዐለ። እብ ተውሳክ ህዬ፡ ዲብ ዐለም እድንያይት ቅወት ለአርሄቱ መሳድድ ኢህለ ልባልሖ መቅደረት ክምሰል ቦም ለወደሐ ሙእተመር ክምሰል ዐለ ወደሐ።168

ሶማልዩን ዲብ ሙእተመር አሰመረ፡ ክምሰለ ቀደም እለ ለትሸረሐ ብዙሕ ቀራራት ሓለፈው። ዐዶም አረይ ናይለ እብ አሜሪከ ለትሰደ ወራር አቶብየ ክምሰል ገብአት ህዬ አከደው። አቶብየ ዲብ መቃዲሾ ናይ ሐርብ ጀሪመት ክምሰል አጅሬት እት ሸኬ ህዬ፡ ቅዋት ኡጋንደ ምን ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ እብ ቃብል እሊ እግል መሻክል ሶማል ለኬልም ወለለአትራይም ምን ገብአ ቱ። ኤረትርየ እግል ሕርየት፡ መስኩበት ወውሕደት ምድር ወሸዐብ ሶማል ለበ ተእዩድ እብ ድግማን አከደት። ናይ መንጠቀት መነዘነት ኢጋድ እግል ወራር ወፈውደት አቶብየ ዲብ ሶማል ምን አየደት ህዬ፡ ምነ ዕድየተ ጀመደት።167

ታሳዓይ፦ ገሌ ተናዚም ሶማል ወአንፋር በርለማን ወዳርሳም መደንያይ መጅተመዕ ለሻረከው እቱ ሙእተመር ዲብ አሰመረ ዲብ ዮም 6 ሰብተምበር 2007 እግል ልግበእ ክምሰል አሰብደ፡ ሜርሐት ኤረትርየ፡ ለሙእተመር እግል ሐቴ ጀሀት ድድ ብዕደት ለትወጀሀ እንዴ ኢገብእ፡ ዓም ዕሪት ሶማዩን እግል አከዶት ሐቴ ምስዳር ገጽ ቀደም ክምቱ ሐበረ። ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ዲብ ደንጎባሀ ዲብ ዮም 14 ሰብተምበር 2007 " ገለድ ሕርየት ብንየት ሶማል" ለተሰመ ተንዚም ለአሰሰ ሙእተመር ዲብ ቀደመየ መሓደረት፡ ሕኩመት ወሸዐብ ኤረትርየ፡ እግል እድንያይ ቅዋት ሶማል እብ ሰበት ሕርየት ወዐማር ሶማል እግል ልናቅሾ ታሪካይ በክት ከሊቀም ሐመደ። ሸባይት - ኤለክትሮንካይት ሸበክት ውዛረት እዕላም - ዲብ ዮም 14 ሰብተምበር 2007 እብ ሰበትለ ሙእተመር ዲብ ቀደመቱ ተቅሪር ስክርቴር ጀብሀት ሸዕብየት እግል ዲሞቅራዋየት ወዐዳለት አሰይድ አልአሚን መሐመድሰዒድ ዲብ ቀደመየ መሓደረት፡ ሶማልዩን ውጡይ ቴለል ሐቀመ ትከለቀ እሎም መሻክሎም ኖሶም እግል ልባልሖ መቅደረት ክምሰል ቦም ለወደሐ ሙእተመር ክምሰል ዐለ ወደሐ።168

ሶማልዩን ዲብ ሙእተመር አሰመረ፡ ክምሰለ ቀደም እለ ለትሸረሐ ብዙሕ ቀራራት ሓለፈው። ዐዶም አረይ ናይለ እብ አሜሪከ ለትሰደ ወራር አቶብየ ክምሰል ገብአት ህዬ አከደው። አቶብየ ዲብ መቃዲሾ ናይ ሐርብ ጀሪመት ክምሰል አጅሬት እት ሸኬ ህዬ፡ ቅዋት ኡጋንደ ምን ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ እብ ቃብል እሊ እግል መሻክል ሶማል ለኬልም ወለለአትራይም ምን ገብአ ቱ። ኤረትርየ እግል ሕርየት፡ መስኩበት ወውሕደት ምድር ወሸዐብ ሶማል ለበ ተእዩድ እብ ድግማን አከደት። ናይ መንጠቀት መነዘነት ኢጋድ እግል ወራር ወፈውደት አቶብየ ዲብ ሶማል ምን አየደት ህዬ፡ ምነ ዕድየተ ጀመደት።167

ታሳዓይ፦ ገሌ ተናዚም ሶማል ወአንፋር በርለማን ወዳርሳም መደንያይ መጅተመዕ ለሻረከው እቱ ሙእተመር ዲብ አሰመረ ዲብ ዮም 6 ሰብተምበር 2007 እግል ልግበእ ክምሰል አሰብደ፡ ሜርሐት ኤረትርየ፡ ለሙእተመር እግል ሐቴ ጀሀት ድድ ብዕደት ለትወጀሀ እንዴ ኢገብእ፡ ዓም ዕሪት ሶማዩን እግል አከዶት ሐቴ ምስዳር ገጽ ቀደም ክምቱ ሐበረ። ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ ዲብ 31 ማዮ አሰክ 9 ጁን 2008 ዲብ ጅቡቲ ሙእተመር ወደው። እግል ወራር አቶብየ ለኢሰቀው ህዬ፡ እግለ እዳረት አሜሪከ እብ ገበይ ቅዋት አቶብየ ን መቃዲሾ ዲብ ዲሰምበር 2006 ለአፍገረዩ ወዲብ ኤረትርየ ለሀርበ ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ፡ ርኢሰ ናይለ እተ መደት ለሀ ለከወነወ ሕኩመት ወደዉ። እብለገብአት ኤረትርየ እብሊ ለተሌ አሰባብ እግል ሙእተመር ጅቡቲ ወቀራራቱ ረፍደቱ።

1. ዲብ ሐንቴ ናይ መንጠቀት፡ ቃረት ወእድንያይ ሕጌ እግል ሙእተመር ጅቡቲ ለአዳለው፡ ለእግል መናቢት ሐርብ ዲብ ልሰደው እግል ሶማል ለደመረው ወዲብ ላንድታት ለትካፈለው፡ እግል ሸዐብ ሶማል ውሕደቱ ወሰያደቱ ለኬደው፡ እዳረት አሜሪከ ወሕኩመት አቶብየ ሰበት ገብአው።

2. ሙእተመር ጅቡቲ እግል ወራር አቶብየ ዲብ ሶማል እንዴ ሐመደት እግል ሶማልዩን መትቃውመት እብ ሰቂቁ።

3. ዲብ ቀድየት ሶማል እግል ክሉ ለመሻክል ለከልቀ ዐዋምል እንክር እንዴ ከረ ሸበሀ ሐል እግል ለምጽእ እብ ጀረቦቱ።

4. ምን በረ እግል ሸዐብ ሶማል "ሕኩመት ከወንኮ እግልከ" እንዴ ትቤ ቀሰቦት፡ ሸርዕየት እግል ተሀቡ ጀረቦት፡ እግል መሻክል ሶማል ለመክርሀ ወለለአራይም ምን ገብአ።

እብ ሰበት እለ ጋሪት እለ ዝያደት ሐብሬ እግለ ለሐዜ ህዬ እግለ ዲብ ጁን 2009 ርኢሰ ኤረትርየ ምስል ናይ ሶማል ትልፍዝዩን "ሸበሌ" ለወደየ መቃበለት ረያም ወፋይሐት ራጀየት ልትቀደር።169

ዲብ ደንጎበ መባጥር ኤረትርየ ዲብ ቀድየት ሶማል ዲብ ሰለ አግደ ንቀጥ እንዴ ጨመምከ እግል ልቅረብ ቀድር።

1. ቀድየት ሶማል እት ሐን ለገብአ ልግበእ ቴለል እብ ሒለት ዐለከርየት እግል ልትሐለል ኢቀድር።

2. ዲብ ሶማል ለገብአት ትግበእ ጀሀት ናይ ካርጅ አጄንደት እግል ትቀሰብ ክቡት ኢኮን።

3. ቀድየት ሶማል እግል ገሌ ዲብ ተሐሬ ወሰርመ ዲብ ተአረይም ሐል ለረክብ ኢኮን።

4. ቀድየት ሶማል እብ ሶማልዩን ሌጣ ተ እግል ትርሄ ለትቀድር።

5. ሐል መሻክል ሶማል ዲብ ምግብ ወግብለት ሶማል ሌጠ ለልትሐደድ እንዴ ኢገብእ፡ እግል ፕንት ላንድ ወሶማሊ ላንድ ለከምክም እግል ልግበእ ቡ።

6. ለከብቴ ተሀሌ እሎም ናይ ካርጅ ጀሃት ለልተልሀዉ ዶር፡ እግል ቅዋት ሶማል መሻክሎም ኖሶም እግል ልፍተሖ ውጡይ ቴለል ዲብ ከሊቅ ሌጠ እግል ልትሐደድ ቡ። ለዲብ ሶማል መሳልሕ ፍንቱይ ለበን ድወል ህዬ ምኑ እግል ሊሪመ ወጅብ።170

ዕንቋሪ

ከልሹም መሐመድ

እተ ዳይ ወጠንነ ለቤለ ምንልብል ኢሀመነ ‘‘አሰይደ ሰናይት’’

እት መህረጃን ወጠን ናይ 2024 ወዝክረት 50 ሰነት መትአንባት መህረጃን ኤረትርዩን እት ቦሎኛ-ኢጣልየ፡ እግል ኤረትርዩን ሰካን ካርጅ ፍንቲት ለዐለት ቃዐት ዐባይ ዲበ እግል መትዛይረት ሸሬሕ ተሀይብ ዐለት። አሰይደ ሰናይት ተወልዴመድህን ትበሀል። ሀተ፡ ተጃርበ እት መትነዛማት ጀማሂር ኤረትርዩን እግል ትሸረሕ እነ ትሰአልናህ ወእብ ፈረሕ ትከበተተነ። አነ ሸቀይ በሊኒ ድኢኮን ቅድረት ህግየ አለብዬ እንዴ ትቤ ዲብ ተሰሕቀነ እተ ሐጫር ኢነት ገሌ ምነ ምህም ለቴሎ እብ ክእነ ሓኬት እነ፦

አነ ብዙሕ መራትቱ ለእመጽእ፡ ቀደም አሌላት ቅሩብመ ማጽአት ዐልኮ፡ እትሊ መህረጃን እግል ትሻርኪ ክም ትበሀልኮ ሀዬ ሰኒ ፈርሐኮ። ለእግል እሰትቅላል እንወድዩ ለነበርነ ወአዜመ እግል ሰያደት ወሕርየት ነአተላልዮ ለሀሌነ ሻምል ንዳል ለተርፍነ እት ዐድ ለሀሌ ወካርጅ ምን ወርሰዩ ሐበንዬ ጌዳን አለበ። እግል እሊ ልትዛየር ለሀለ ሸዐብ ንኡሽ ወዐቢ ሚ ሐለፍነ ወእትሚ ሀሌነ ፋይገት እት አነ እሸሬሕ እሉ። ኤረትርየ እሰትቅላለ ኖሰ እብ እዴሀ ነሰአቱ ድኢኮን ሀበያቱ አለበ። እት ካርጅ ለነብር ኤረትርያይ መራር መንበረት ልጁእ እንዴ ከሀለ፡ ለልትማደድ እሉ ታላት ፈናታይ ወሻታት እንዴ ባተኩ፡ እት መብዳኡ እንዴ ሰብተ እግል ሰብ ምፍጋር ወምውዳቅ ኤረትርየ ሐቅ ተቅሪር መሲር ክምበ ወእንዴ ትከለአቶ ክም ኢትነብር ለአማን መራር እት እንተ እግል ለውሕጦምተ ቀድረ። ለዐለም ገብአ ልትደገም ወልትረኤ ለሀለ ሰኒ ሑድ ሰበት ገብአ ላኪን ግረ እለ ዝያድ ነፍሰነ እንዴ ነዘምነ እግል ንቀድም መሰኡልየት ለአረፈዐኑ።

ማሕበር ወጠን አዋልድ አንሳት ኤረትርየ ፈሬዕ ሰዊዘርላንድ እት ተሰነይ መርከዝ ተእሂል አዋልድ አንሳት አብኑ፡ እት መብናህን ምህናት እግል ልትዐለመ ወእምበል መሕገዝ እጅትማዓተን ዲብ ቃዐተን እግል ሊደየ ሀዬ አቅደረየን። ለመሸሩዕ ምን ልትበገስ አሰክ እንዴ ተመ መድሐራት በዴሕ ሀዬ ሀቱ ለጠልበ ሚዛንየት እት ኬለሎት ብዙሕ ወቅት ወጅህድ ጠልበ። ገሌ ምነ አንበተያሁ ቀደም መድሐራት ሐልፈየ፡ ዕምር ለሀበየን ሀዬ ዐቤነ እንዴ ኢልብለ እት ምዕል መድሐራት ሐድረየ። ለሐልፈየ እት ልትፈቀደ እግል ልንበረ ወእተ መብነ ለልትዐለመ ልግበአ ወለለጅተመዐ አክደር እግል ልርአየ ወምን ፍሬሁ እግል ልብለዐ እት ሐረት ናይለ መብነ ሸትል ትሸተለ።

እለን አንሳት እለን ለእቱ ተዐበየ መብነ እት መድሐራት ብጽሐቱ ራሐት ደሚር ትሰመዐየን፡ ላኪን እሉ ሌጠ እንዴ አድሐረየ የአቅበለየ፡ ብዙሕ ተእሪካይ አካናት በጽሐየ። ለሸዐብ ደለ እተ አቴነ መዲነት ምን ከረን እንዴ አንበትነ አሰክ ተሰነይ ነአቴ ለኢትጸበርናሁ እብ ፈረሕ፡ እብ በርጅ ወከባቢር ሰበት ትከበቴነ ወአርሐበ እብነ ፈርሐትነ ሕዱድ ሐግለት። እሊ መብነ እሊ እንዴ ሸቁነ አክል እለ ሕሸመት! እንዴ እንቤ ትፈከርነ፡ አነ እት ሐያትቼ ክእነ ትመስል ሕድርኖት ወከብቴ ሸዐብ ርእየት የአነ፡ ሐሊቦም፡ ለአካን ለወያኔ እግለ ሕነ ወደሐን እት ልብሎ ሀዶማይት ለዘምተዎም ከሰማን ምሔርበት ለአስተሸሀደው እተ እንዴ ኢረኤነ ኢነቀብል ምን እንቤ፡ እብ እገርነ ሐድ ሰዐት ወሰር ለገብእ ሄረርነ። ወዲብለ ሰማን ምሔርበት ለወድቀው እተ አካን በጽሐነ። እተ ምስሎም ትመዬነ ክሉ ለሐሰለ ደግመው እነ፡ ምነ እብ ክቱብ ለትቀርኡ ወእት ልትደገም ለትሰምየ ምን አፍለ ሓድራም ትሰምየ እት ሀሌከ ሰኒ ወአማን እት ልብከ ወፈቃዲትከ ለሐድር። እሊ ለውላድነ ምን ዋልዴኖም ለወርሰዎ ተእሪክ አናመ እግል ውላጄ ወውላድ ውላጄ እግል እሰልሙ ገለድ አቴኮ ወጀለ እለ ወጠን ደለ ብዬ አሰክ አርወሐቼ እግል ሀብ ሀዬ ገለድጄ አትሐደሰኮ። ኒጊስ አሰክ ሕዱድ ንብጸሕ ከሐውነ ወውላድነ ለወጠን ለዐቅቦ ሀለው ንርኤ ለትብል ፍክረት መጽአተነ። ወእብለ መግዕዝነ እንዴ አተላሌነ ባድሜ በጽሐነ።

ለውላድነ ሰኒ ፈርሐው እነ፡ ዴሸነ ሀቱ ተጃርቡ ደግመ እነ ወሕናመ ናይነ ደገምነ። ለእግል ዐቦት ወተጠውር አንሳት እግል ንብነዮ ክም መሸሩዕ ለነሰአናሁ መብነ መርከዝ ተእሂል አንሳት ሀቱ ለጠልቦ ማል እግል ንኬልል እት ዝላም፡ እት ጸሓይ፡ እት አሰሐይተ ወበረድ፡ ዶል ላሊ ወወክድ ዕርፍ እት ልትሐረከ፡ ምን ውላድ ዐደን ወሰዊስርዩን መሸሩዕ ተዕሊምቱ ሰደዉነ እንዴ ልብለ ማል እት ለአክበ ካቲማሁ አብጸሐያሁ። እት እንብል ክለ ለሓለት ክም ሸርሐነ እሎም ተሐበነው ወእሊ ክሉ ምድር እንዴ ካየደየ ከፎ መጽአየ እንዴ ቤለው ተዐጀበው ለዕምርነ እንዴ ረአው።

እተ ምነ መጸአነ ደውለት ሰዊስ ክም አቅበልነ ሀዬ ለጸርነ ሰኒ ልትከበቱነ እት ሀለው፡ ለአባያም ሰኔትነ ሀዬ፡ አንለ ሰዊስ እት ድፈዓት ዲብ ዴሸ እንዴ ጌሰየ ምስልኩም ሀሌነ ቤለየ። እግል ሐርብ ወዴሸ ለአይደ ሀለየ እንዴ ቤለውመ ከትበው ወተሃገው። ሕነ ላኪን ለትበሀለት ምንትበሀል ሐቴ ኢትከሬ ምንእነ ዲመ ምስል ወጠንነ ሕነ። መብዳእነ ዎሮቱ "ወጠን ቀደም ክሉ"፡ ቀልብነ ዎሮቱ አልባብነ ለካፍል ወቅባል ወጠነ ለለተምሴነ ገበይ ኢነሀይቡ። አሰክ ሀሌነ እግል ንክደማቱ፡ ግራናመ ለከዱመ ዋልዳም ሀሌነ ለተእሪክነ እት ተርፍነ ነሓልፉ እብ ሀለዮትነ ሀዬ ጋንነ ሳክብቱ።

እብ ፍንቲይ እሎም አዜ ቀንጽ ለሀለ ቆም ምስል ቴክኖሎጂ ለዐቤ ሰበት ሀለ ለሕነ ሐለፍናሁ እግል ልሕለፍ ኢልትቀሰብ። ወጠኖም ዲብ ዐለም እግል ለትአሙረ ሰሂል ቱ። ደውለት ኤረትርየ ሴድያይ ምፍጋር ውምውዳቅ ለአለበ ሸዐበ እንዴ ጸብጠት ሰማን ዕቁድ እንዴ ናደለት ተዐወተት፡ እት ካርጅ መህረጃን እንዴ ወዴነ ሕድ እግል ንርኤ ወነአክብ፡ ወእት ቀድያት ወጠንነ ሔሳሶም መዐሮም ሐቴ ኢሐድገው ምን ሕራብ፡ እግል ርኢሰመ አክል እሊ ከብቴ ኢትገብእ። ተሰነይ ክም አቴነ ወመብናነ ክም አድሐርነ ፈከርነ ወተሃጋጌ። የሀው እሊ ግርዝ ወድማሌ ለከይናት አባይ አፍሸለ ወድ ሳወ አየ ሀለ እምበል እትለ ባክነ ሀለ እግልሚ ምን እለ ነአቀብል ሀሌነ አፎ ይእንገይሶም ከሰኒ ትነብሮ ይእንብሎም ወምስሎም ኢነፈዋር አው ኢንትደረር እንቤ። ተዕበትነ እንዴ ኢነትዋይን ሀዬ ትበገስነ፡ እብ አተቡሳት ወመካይን ብዕድ መሳፈት ረያም ክም ጌስነ ባድሜ አቴነ፡ እብ ውዲትነ ትትፈከር ሀሌት። እግልሚ፡ ሕነ መብዳእነ ሓጥጥ፡ እብ ዎሮ ቀልብ ክም ሐቴ እዴ እንዴ ገብአነ ሐድ ዎሮ ዘበን ንትጻገም፡ ለቀዳምያም እግለ ሓርያም ለአወርሶ ልርኡነ ሀለው። ዐድነ ዐድ ሰላም ወፈተ ሕድ ተ፡ እግል ትትበኔ ወለዐለም ባጽሐተ ሀሌት ዐቦት እግል ትብጸሕ ንየትነ ወሐላማትናቱ፡ ለሕልምነ እት ዛህር እግል ልትበደል ሀዬ ምን ክፈሕ ወሸቅል እግል ንትሀኔ ኢኮን። እሊ መስል መናሰባት ሚ ተጃርብ ክም ሐልፈ እግል አትፋቃድ ሰኒ ኔፍዓይቱ፡ ምነ ገብአ ልትደገም ወልትረኤ ለሀለ ሰኒ ሑድ ሰበት ገብአ ላኪን ግረ እለ ዝያድ ነፍሰነ እንዴ ነዘምነ እግል ንቀድም መሰኡልየት ለአረፈዐኑ።

ማሕበር ወጠን አዋልድ አንሳት ኤረትርየ ፈሬዕ ሰዊዘርላንድ እት ተሰነይ መርከዝ ተእሂል አዋልድ አንሳት አብኑ፡ እት መብናህን ምህናት እግል ልትዐለመ ወእምበል መሕገዝ እጅትማዓተን ዲብ ቃዐተን እግል ሊደየ ሀዬ አቅደረየን። ለመሸሩዕ ምን ልትበገስ አሰክ እንዴ ተመ መድሐራት በዴሕ ሀዬ ሀቱ ለጠልበ ሚዛንየት እት ኬለሎት ብዙሕ ወቅት ወጅህድ ጠልበ። ገሌ ምነ አንበተያሁ ቀደም መድሐራት ሐልፈየ፡ ዕምር ለሀበየን ሀዬ ዐቤነ እንዴ ኢልብለ እት ምዕል መድሐራት ሐድረየ። ለሐልፈየ እት ልትፈቀደ እግል ልንበረ ወእተ መብነ ለልትዐለመ ልግበአ ወለለጅተመዐ አክደር እግል ልርአየ ወምን ፍሬሁ እግል ልብለዐ እት ሐረት ናይለ መብነ ሸትል ትሸተለ።

ለእግል እሰትቅላል እንወድዩ ለነበርነ ወአዜመ እግል ሰያደት ወሕርየት ነአተላልዮ ለሀሌነ ሻምል ንዳል ለተርፍነ እት ዐድ ለሀሌ ወካርጅ ምን ወርሰዩ ሐበንዬ ጌዳን አለበ። እግል እሊ ልትዛየር ለሀለ ሸዐብ ንኡሽ ወዐቢ ሚ ሐለፍነ ወእትሚ ሀሌነ ፋይገት እት አነ እሸሬሕ እሉ። ኤረትርየ እሰትቅላለ ኖሰ እብ እዴሀ ነሰአቱ ድኢኮን ሀበያቱ አለበ። እት ካርጅ ለነብር ኤረትርያይ መራር መንበረት ልጁእ እንዴ ከሀለ፡ ለልትማደድ እሉ ታላት ፈናታይ ወሻታት እንዴ ባተኩ፡ እት መብዳኡ እንዴ ሰብተ እግል ሰብ ምፍጋር ወምውዳቅ ኤረትርየ ሐቅ ተቅሪር መሲር ክምበ ወእንዴ ትከለአቶ ክም ኢትነብር ለአማን መራር እት እንተ እግል ለውሕጦምተ ቀድረ። ለዐለም ሔሳሶም መዐሮም ሐቴ ኢሐድገው ምን ሕራብ፡ እግል ርኢሰመ አክል እሊ ከብቴ ኢትገብእ። ተሰነይ ክም አቴነ ወመብናነ ክም አድሐርነ ፈከርነ ወተሃጋጌ። የሀው እሊ ግርዝ ወድማሌ ለከይናት አባይ አፍሸለ ወድ ሳወ አየ ሀለ እምበል እትለ ባክነ ሀለ እግልሚ ምን እለ ነአቀብል ሀሌነ አፎ ይእንገይሶም ከሰኒ ትነብሮ ይእንብሎም ወምስሎም ኢነፈዋር አው ኢንትደረር እንቤ። ተዕበትነ እንዴ ኢነትዋይን ሀዬ ትበገስነ፡ እብ አተቡሳት ወመካይን ብዕድ መሳፈት ረያም ክም ጌስነ ባድሜ አቴነ፡ ለአካን ለወያኔ እግለ ሕነ ወደሐን እት ልብሎ ሀዶማይት ለዘምተዎም ከሰማን ምሔርበት ለአስተሸሀደው እተ እንዴ ኢረኤነ ኢነቀብል ምን እንቤ፡ እብ እገርነ ሐድ ሰዐት ወሰር ለገብእ ሄረርነ። ወዲብለ ሰማን ምሔርበት ለወድቀው እተ አካን በጽሐነ። እተ ምስሎም ትመዬነ ክሉ ለሐሰለ ደግመው እነ፡ ምነ እብ ክቱብ ለትቀርኡ ወእት ልትደገም ለትሰምየ ምን አፍለ ሓድራም ትሰምየ እት ሀሌከ ሰኒ ወአማን እት ልብከ ወፈቃዲትከ ለሐድር። እሊ ለውላድነ ምን ዋልዴኖም ለወርሰዎ ተእሪክ አናመ እግል ውላጄ ወውላድ ውላጄ እግል እሰልሙ ገለድ አቴኮ ወጀለ እለ ወጠን ደለ ብዬ አሰክ አርወሐቼ እግል ሀብ ሀዬ ገለድጄ አትሐደሰኮ። ኒጊስ አሰክ ሕዱድ ንብጸሕ ከሐውነ ወውላድነ ለወጠን ለዐቅቦ ሀለው ንርኤ ለትብል ፍክረት መጽአተነ። ወእብለ መግዕዝነ እንዴ አተላሌነ ባድሜ በጽሐነ።

ለውላድነ ሰኒ ፈርሐው እነ፡ ዴሸነ ሀቱ ተጃርቡ ደግመ እነ ወሕናመ ናይነ ደገምነ። ለእግል ዐቦት ወተጠውር አንሳት እግል ንብነዮ ክም መሸሩዕ ለነሰአናሁ መብነ መርከዝ ተእሂል አንሳት ሀቱ ለጠልቦ ማል እግል ንኬልል እት ዝላም፡ እት ጸሓይ፡ እት አሰሐይተ ወበረድ፡ ዶል ላሊ ወወክድ ዕርፍ እት ልትሐረከ፡ ምን ውላድ ዐደን ወሰዊስርዩን መሸሩዕ ተዕሊምቱ ሰደዉነ እንዴ ልብለ ማል እት ለአክበ ካቲማሁ አብጸሐያሁ። እት እንብል ክለ ለሓለት ክም ሸርሐነ እሎም ተሐበነው ወእሊ ክሉ ምድር እንዴ ካየደየ ከፎ መጽአየ እንዴ ቤለው ተዐጀበው ለዕምርነ እንዴ ረአው።

እተ ምነ መጸአነ ደውለት ሰዊስ ክም አቅበልነ ሀዬ ለጸርነ ሰኒ ልትከበቱነ እት ሀለው፡ ለአባያም ሰኔትነ ሀዬ፡ አንለ ሰዊስ እት ድፈዓት ዲብ ዴሸ እንዴ ጌሰየ ምስልኩም ሀሌነ ቤለየ። እግል ሐርብ ወዴሸ ለአይደ ሀለየ እንዴ ቤለውመ ከትበው ወተሃገው። ሕነ ላኪን ለትበሀለት ምንትበሀል ሐቴ ኢትከሬ ምንእነ ዲመ ምስል ወጠንነ ሕነ። መብዳእነ ዎሮቱ "ወጠን ቀደም ክሉ"፡ ቀልብነ ዎሮቱ አልባብነ ለካፍል ወቅባል ወጠነ ለለተምሴነ ገበይ ኢነሀይቡ። አሰክ ሀሌነ እግል ንክደማቱ፡ ግራናመ ለከዱመ ዋልዳም ሀሌነ ለተእሪክነ እት ተርፍነ ነሓልፉ እብ ሀለዮትነ ሀዬ ጋንነ ሳክብቱ።

እብ ፍንቲይ እሎም አዜ ቀንጽ ለሀለ ቆም ምስል ቴክኖሎጂ ለዐቤ ሰበት ሀለ ለሕነ ሐለፍናሁ እግል ልሕለፍ ኢልትቀሰብ። ወጠኖም ዲብ ዐለም እግል ለትአሙረ ሰሂል ቱ። ደውለት ኤረትርየ ሴድያይ ምፍጋር ውምውዳቅ ለአለበ ሸዐበ እንዴ ጸብጠት ሰማን ዕቁድ እንዴ ናደለት ተዐወተት፡ እት ካርጅ መህረጃን እንዴ ወዴነ ሕድ እግል ንርኤ ወነአክብ፡ ወእት ቀድያት ወጠንነ እሸቄ ሰበት ዐልኮ እግል እትዋጀሀ ምስሉ በክት ረከብኮ ወሰኒ ሐበን ትሰምዴኒ። ለሰነት ለሀ እተ ዐድ ክልኤ ሳምን ሰበት ጸንሐ ሰኒ እግል እትኣመሮ በክት ረከብኮ።

ክድመት ወጠን ክም ተአንበተት እት 1994 አወላይት ደውረት እግል ልርአው ምነ ዐድ 19 ሻብ እንዴ ነሰአኮ ሳወ ትከሬኮ እቦም እግል ልርአው። ዮም እንዴ ዐበው ሀደው ወወልደው፡ ደከትረ፡ መሓምዩን . . . እትለ ትፈናተ ምህናት እንዴ ትከሰአው ሸቁ ሀለው። አነ ጀብሀት ሸዐብየት ወለት ሰበዕ ሰነት ዲብ አነ ዲብ ዐዲ ሸማግሌ አቅሊም ምግብ ቱ ለአምረ። ሐርብ ክም ቀንጸ አነ ምስል ሕቼ በራድ እንዴ ረፍዐኮ፡ ሕቼ ቅጨት እንዴ ረፍዐት ወሐልቼ አድግ እት ኩብብ ፈገርነ ወበዴኮ ምነን፡ አሰርለ ሙናድሊን ከረ ሀዘን፡ ጸዐዘገ ወዳዕሮ ጌስኮ፡ ሰለሰ ሳምን ክም ወዴኮ ምስሎም እለ ጅነት ሚ ኒደየ ቤለው ከእለ ወደው እንዴ ወደው ዐጄ በልሰዉኒ። ወምነ እለ ኣመርክዎምተ አሰክ እለ እት እማነትቼ እንዴ ሰበትኮ፡ ምስል ጀብሀት ሸዐብየት ክድመት ወጠንዬ አተላሌ ሀሌኮ። እግለ በክትቼ ሐልቼ እንዴ ጠልበተኒ ዐድዋልያን ለአቴክወ ሙናድሊን ምን ሜዳን እንዴ መጽአው ዲብ መህረጃን ቦሎኘ ለአርኡ ጸንሐዉኒ። ዲበ ሰለሰ ሳምን እት ምድር ዲብ እሰክብ ምስል ሸዐብዬ ርይሕት አሰንበትኮ። ክለ ለብዬተ እግለ ፍርቀት እንዴ ትብረዕኮ ኢበረድኮ። ምኑመ ሰዊዘርላንድ አቴኮ፡ ዲቡ ሐደርኮ፡ ተሀዴኮ ወወለድኮ ደአም መንበሮከ ዲብ ትወዴ ወጠን ኢትንሴ ለትብል ነሲሐት ጀብሀት ሸዐብየት እብ ልብዬ ሰበት አምን እተ፡ እበ እለ እቀድር ምን ክድመት ወጠን ኢትገሴኮ። የምክን ምን አዳም ብዙሕ ሐምዴ መጸአኒ ገብእ አነ ላኪን ሐቴ ምእታይት ምነ እግል ወጠን እግል እውደዮ ለወጅበኒ ዋድየት እገብእ ለነቅሰ የምአለቡቱ። ውላድነ ሀዬ ዝያድነ እግል ሊደው ሰእየት ብዬ፡ ለመሰኡልየት ዲቦም ነሓልፈ ሀሌነ ወሀቶምመ ረፍዕወ ሀለው።

ደውሊት ኤረትርየ
ውዛረት ሐርስ

ሰንዱቅ ቆፎ

ዔማት መርህዮ እተይ መዐር

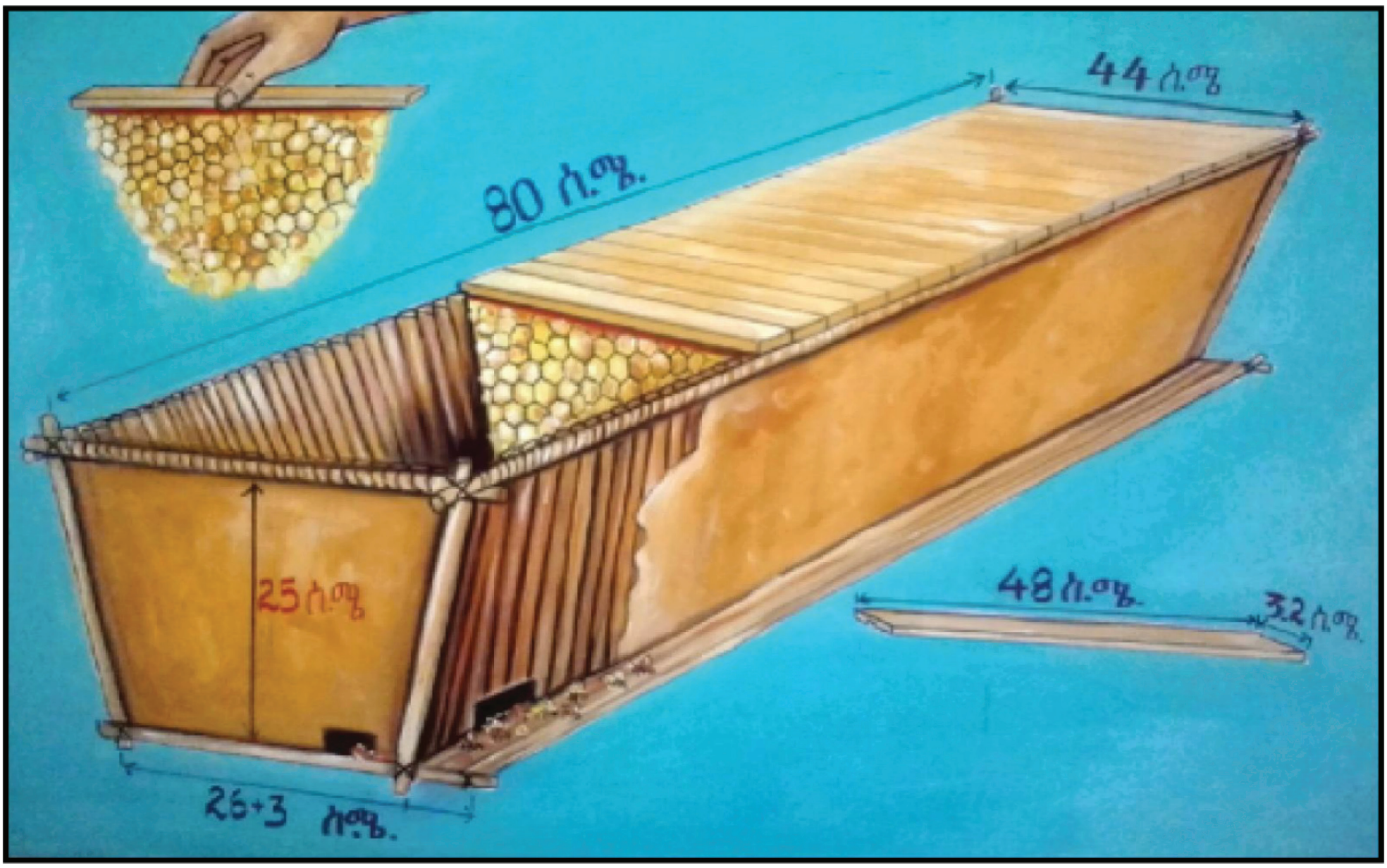

መዐር ምራቅ ክሉ ለለአጀብብ ፈርያት ቱ። ምናተ ክል ነፈር እብ ቀሊል እግል ልርከቡ ኢቀድር።

ሰንዱቅ ቆፎ፦

- ዲብ መደት ሐጫር እግል ክሉ ሸዐብ ለከፌ መዐር ዲብ አፍረዮት ተረት ዛይደት ለቡ ጅንሰ ቆፎ ቱ።
- ዲብ ባካትነ ምነ ህለ አሸየእ ክም፦ ጨፌዕ፡ ትርበት ሰኔት፡ ሰልሰለ፡ ከዐሌ ወለመሰሉ አሸየእ እብ ቀሊል ልትሸቄ።
- ምን አሸየእ ጠቢዐት ለትሸቀ ሰበት ቱ፡ እብ ንህብ ምን ቅያሰ ወለዐል ፍቱይ ጅንሰ ቆፎ ቱ።
- ዲብ ወራታት ተዋብ ንህብ እግል ልሻርክ ለልሐዜ ክል-ነፈር፡ ዲብ መደት ሐጫር ለልአትሐዝዩ ዐደድ ቆፎታት እንዴ ሸቀ፡ ዕሸል እግል ለአትባዜሕ ወአተላላዩ እግል ለአድምን ቀድር።
- ብዙሕ እተይ መዐር እግል ለአፍሬ'መ ቀድር።

ሰበት እሊ፡ ክሉ ዲብ ተዋብ ንህብ እግል ልትከሰእ ለልሐዜ ነፈር፡ ዲብ ቅሩቡ ዲበ ህለ መክተብ ሐርስ እንዴ
ጌሰ፡ ሐብሬ ካፍየት እት አግቡይ ሸቅየት እሊ ቆፎ እግል ልንሰእ ቀድር።

ሰንዱቅ-ቆፎ እንዴ ሸቄኑ ዲብ ወክድ ሐጨር እተይ መዐር ነአድምን!

ሽባብ

ነጃት ዑስማን

ሓይሳም ቁርአት ጀሪደት ትግራይት ወእብ ፍንቱይ ሰፍሐት ሹባን፡ ምስል ዶክቶር ዓልያ እብራሂም ለወዴናህ ሙቃበለት እግል ጣብዓም ህሌኑ። እለ ሙቃበለት እለ፡ እብ ክሱስ ከልፍየተ፡ ወዓፍየት አንያብ ወአፍ ለትከስስ ተ፡ ዲብ ዓፍየትነ ለነፈዐነ ምህም ጽባጥ ሰበት ሀለ ዲበ እብ ሕበር ዲብ ጢሾ ቅራአተ ንትዐገል። ምን አሳስ እግል ነአንብት ዶክቶረት።

ዓልያ እብራሂም መዐልም እትህል። እት ሰነት 1984 ምን አቡዬ እብራሂም መዐልም ወእምዬ ከዲጃ ዑስማን ዲብ በርሱዳን ትወለድኮ። ወእት 1994 ወለት 10 ሰነት ዶል ገአኮ፡ ዲብ አስመረ መጽአነ አቡዬ ዲብ ነቅፈ ሰበት ዐለ እምዬመ ነቅፈ ጌስት። እምዬ አነ እግል እድረስ እንዴ ትቤ ምስል ሐልቼ ዲብ አስመረ ተረፍኮ፡ ሐቀ እለ ዲብ አስመረ ክልኤ ሰነት ጸንሐኮ ካልኣይ ወሳልሳይ ፈስል ዲብ መድረሰት ጃልያ ደረስኮ፡ ሐቀሁ ህዬ አናመ ነቅፈ ጌስኮ።

1ይ ክፉል

ሰኣል፡ ናይ ወቅት ንእሽኪ ገዝርያት?

በሊስ፡ ክመ እሉ እንቤ፡ ለበዝሐ ወቅትነ ዲብ ሱዳንቱ ለዐለ፡ ወለ ናይ ሱዳን ህዬ ብዞሕ እግል እዘከሩ ኢእቀድርኒ፡ ሱዳን ህዬ ክም ወለድኮ ዲባቱ ለአምር፡ ዲብ አስመረ ክም መጽአኮቱ ለሕርየት ክም ዐለት እግልነ ለአመርኮ፡ ምስል ደረሰ መሳኒቼ ዲብ እተልሄ ክም ዐልኮ እዘከር። እሊ ዉዳይ እሊ ኢቲደይ እንዴ ኢትብህል አምበል ጨቅጥ ዐቤኮ፡ እሊ ህዬ ዲብ ሐያቼ ሰኒ ክም ሰዴኒቱ ለአምር።

ሰኣል፡ ጅነ እግል ልትጃዜ እሊ ዉዴ ወኢቲዴ እግል ልትብህለ አለቡ?

በሊስ፡ እብ ቀደረት ገበይ ሐዜነ እብ ራትዐት ገበይ ለእብ ልፍህመነ እግል ነአስእሉ ብነ። ፋይሕ አርእስ ሰበት ቱ ኢልብዛሕ ዲብነ።

ኮይስ ነአተላሌ ዶክቶር

ሐቀ ክልኤ ሰነት፡ አናመ ነቅፈ ጌስኮ። ምን ራብዓይ አስክ ዐሰር ሐቴ ፈስል ዲብ ነቅፈ ደረስኮ።

ሰኣል፡ አስክ ሳወ ትትከረይ ናይ ድራሰት ሄራርኪ ኮፎ ዐለ?

በሊስ፡ ዲብ አሰመረ እንዴ እደርስ ምግባይት ዐልኮ፡ እሊ ለበህለት ዲብ ትግርኘ ወእንግሊዝ ብዞሕ አምር ሰበት ኢዐልኮ፡ ሕሳብመ ፈዳቢት ሰበት ኢዐልኮ፡ ሳልሳይት እፈግር ዐልኮ፡ ዲብ ዐረቢቱ ለፈዳቢት ዐልኮ፡ ነቅፈ ክም ጌስኮ ላኪን፡ ምን ራብዓይ ፈስል አወላይት ወዲብ ኩለ ቤት መድረሰት ናይ ''ዩኒት'' ዲብ እፈግር ጀዋእዝ ዲብ እነሰእ ቱ ለመድረሰቼ አትመምኮ። አወላይት ደረጀት ዲብ ቤት መድረሰት ላርሸ፡ ምግባይት ደረጀት ዲብ ቤት መድረሰት ነቅፈ፡ ወካልኣይት ደረጀት ዲብ ቤት መድረሰት ሰውረት ደረስኮ።

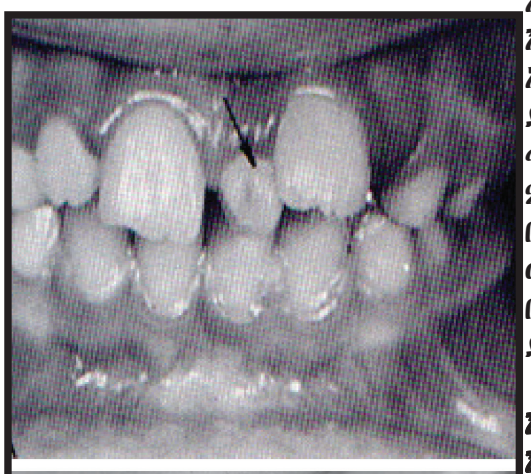

ሰኣል፡ ዲብ ሉቀት እት ኢአምር ህግየ ለዐለ እኪ መሻክል እብ ኮፎ ጋብህክዩ?

በሊስ፡ እብ ህግየ ዐረብቱ ለአፉዬ ከሰትኮ። ዲብ ሱዳን ወለ ቀውምየትከ ትግሬመ ዲብ እንተ፡ ምስል ዐባዩ ምን ኢገብእ ክመ ኢህግያከ ቱ ለትነስኡ ኩሉ ምስል እብ ዐረብ ቱ ለልትሃጌ። አነ ላኪን እብ ትግሬ እግል እትሃጌ ንየት ሰበት ዐለት እዬ በክት ረከብኮ ግሩም እግል እትሃጌ እንበትኮ። ምስል ህግየ ትግርኘ ላኪን ዲብ አሰመረ ትራከብነ ወለ ሐቴመ ህግየ ትግርኘ እንዴ ኢአምር ዲብ አሰመረ መጽአነ። ላኪን ወቅት ኢነሰአ ዲብዬ ንኢሽ ሰበት ዐልኮ ወምስል አጀኒት ስናቼ እተልሄ ጀላብ ዐልኮ ዲብ ሐጨር ወቅት እግል እትሃጌ ቀደርኮ።

ሰኣል፡ ቀደም ሳወ መትከራይኪ ለዐለ ሄራር ሐያትኪ እንዴ ከምከምኪ እግል ተአትሃጅኪነ?

በሊስ፡ ዲብ ዐሰር ሐቴ ፈስል ሰልአሰ (3) ጃኢዘት ነሰአኮ። ናይ ፈስል፡ ናይ ዩኒት፡ ወናይ አደብ ተህየብኮ። አቡዬ ወእምዬ ድራሰት ፈቱ ሰበት ዐለው፡ ዲብ ድራሰት እግል እተሐሰር ወእፈድብ ሰዱኒ፡ ዲብ ድራሰት ኩሉ ለለአትሐዜኒ ለህመጸአ እዬ ዐለው፡ ቅድየት መትበጋስ አስክ ሳወ፡ መጦሩ ቅድየት ህዳይ መጽአት። እግል ትትህደይ ሀለ እኪ ትበህልኮ፡ አናመ መድረሰቼ እግል አተላሌቱ ሳወ እግል እትከሬ እንዴ እቤ አጽበርኮሆም፡ በገ ደሐን ወለ እንዴ ተህዴኪ እግል ትድረሲ ቀድሪ ትበህልኮ፡ ተህዴኮ ወሳወ ትከሬኮ።

ሰኣል፡ ለህዳይ ኮፎ ዐለ?

በሊስ፡ ህዳይ እብ ዐድቱ ለዐለ። ወሬሕ ሱስ (6) ተህዴኮ፡ ወወሬሕ ሴዕ (9) ህዬ ሳወ ትከሬኮ።

ሰኣል፡ እናስኪ ሳወ እግል ትትከረይ ከቡተዩ?

በሊስ፡ ምን ቀዳሙ ለአምር ሰበት ዐለ ወዲብ መድረሰት ፈዳቢት ክም ዐልኮ ወዝያድ ሕሰርት እብ ድራሰት ክም አነ ለአምር ዐለ ከሰበት እሊ እግል ልክረዐኒ አው እግል ለአትካርመኒ ኢሐዛኒ ወምን በዲሩ እግል እድረስ ክምቱ ገለድ ኣቲ ዐለ ወሐሬመ ክመ ገለድ ለአተያ እብ ፍዕል ወደየ።

ሰኣል፡ ዲብ ወቅት ዉላድ ህዬ?

በሊስ፡ ዉላድ ሐቀ ሐምስ ሰነት ለዐለ።

ሰኣል፡ ናይ ፈስል ወዩኒት ጀዋእዝ ዲብ ነሰኢ እንቲ ወዋልዴንኪ ሚሹዑር ከልቅ ዲብኩም ዐለ?

በሊስ፡ አነ ኖሼ መረ እትረያሕ ዐልኮ፡ ዋልዴንዬ ላኪን ብዞሕ ልትፈሀሞም ኢዐላኒ። ዲብ ድብአት መድረሰት ጃኢዘት እነሰእ እት ህሌኮ፡ አስክ መድረሰት ለልታሌኒ ወሰወርመ ለወዱ ምስልዬ ኢዐለውኒ። እብ በይንዬ እገይስ ጃኢዘቼ ወሸሃደቼ እንዴ ጸበጥኮ ቤቼ እመጽእ ዐልኮ ዓዲ ቱ ለዐለ።

ሰኣል፡ ዲብ ነቅፈ ክነ ክምሰልኪ ለልጃገረ ወጀዋእዝ ለነሰአ አዋልድ አንሳት ዐለየ?

በሊስ፡ ጀዋእዝ ለነሰአ እክል አዩ እግል ልግበአ ኢመሰለኒኒ፡ እብ ድራሰት ለልትሐሰረ፡ ወሹዑር ናይ መጃገረት ለዐለ እለን፡ ዲብ ''ቶፕ ቴን'' ለለአትየ ዐለየ፡ ለሳወ ትከሬነ ላኪን እብ አጫብዕ ንትዐለብ።

ሰኣል፡ ሰፈር አስክ ሳወ ኮፎ ዐለ?

በሊስ፡ ዋልዳይቼተ እንዴ ጸብጠተኒ ሳወ ለአብጸሐተኒ፡ ምን ቅያስ ወለዐል ንየት ናይ ድራሰት ሰበት ዐለት እዬ፡ ፋርሐት ወርይሕት እትህሌኮቱ ለጌስኮ፡ እግል እምዬ ላኪን ለሐቴ ወለትኪ ሳወ ትነድእየ? ለልብል ሀገጊት መጸአ ዐለ። እግል እሊ መታክል ወሀገጊት እንዴ ሓለፈት ዲብ እዴ ኮ/ል ደበሳይ ግደ ከሬተኒ።

ሰኣል፡ ደረሰ መድረሰት ዋርሳይ ይከአሉ እት ሳወ ኮፎ ረኩብክዮም?

በሊስ፡ ዲብ ነቅፈ ለፈደበት ደረሳይት ክም ኢዐልኮ ዲብ ሳወ ክም መጽአኮ፡ ለፍድብናዬ ዲብ ኖርማል ትከረ ደሀረ። ምስለ ፈዳብያም እግል እትሰራዕ ሐቀመ ገአኮ ምነ በዲር ዐልኮሀ ወለዐል እግል እፈድብ ወእግል ሕፈዝ ክም ህሌት እግልዬ እብ ሸፋግ ትፈሀሚኒ።

ሰኣል፡ አዋልድ አንሳት ህዬ?

በሊስ፡ ወለ አዋልድመ መጦር ዉላድ ቴን ለዐለየ። መቅደረት ህግየ እንግሊዝ ወንየት ላበን እብ ፍድብነ እሳት ለመሰለ ትሩዳት አዋልድ ዐለየ። ሰዳይት ለገብእ እለን አክትበት (supplementary books) እንዴ ጸብጠየ ለመጽአያመ ዐለየ።

ሰኣል፡ ዲብ ሳወ ድራሰት ኮፎ ዐለት?

በሊስ፡ ዲሲፕሊን (አደብ) ላቡ ግያስ ቱ ለእሉ እንገይስ ዐልኒ። ክመ እለ ኣምር ህሌከ ሳወ አካን አደብ ወዕልምተ ሕሳብከ ኩሉ እት ድራሰት ቱ፡ ብዕድ ልብ ለትከሬ ዲቡ አለብኳኒ፡ ሕበር በልዕ ወሰቴ ወምስል ተሐፍዝ፡ ኩሉ ሸቅል ናይ ሕበርቱ ሳወ ሕድ ለሰዴ ዲብ ወለ ትርሕም ቅድረትከ ለተዓቤ እተ አካን ተ።

ሰኣል፡ ሳወ መትከራይኪ ኮፎ ረኩብክዩ? ሐር እንዴ አቅበልኪ ምስል ናይ ዮም ትርእዩ ዲብ ህሌኪ፡ 12 ፈስል ምን ነቅፈ ወሳወ ዲብ አየ እግል ትድሬሱ ወሐሬኪ?

በሊስ፡ ብዞሕ ተፍኪር ወሕሳብ ለለሐዜ እኮን፡ እት ሳወ ለሐይስ። ዲብ ሳወ ምስል ዐዳት ወለመድ ምጅተመዕ ኤረትርየ እግል ትትኣመር ፋይሕ በክት ትረክብ፡ ለቀለት መሰል እግል ህበኩ– ዲብ ነቅፈ እበ እለ ብዩ ቅድረት፡ ለአፍህመን እረክብ ዐልኮ ዲብ እኮን፡ ለለአፍህማኒ እረክብ ኢዐልኮኒ። ዲብ ሳወ ላኪን ምንዬ ወለዐል አክትበት ክም ከረ ''ኤክስፖዝር'' ለዐለ እለን ሰበት ዐለየ፡ ምና ህተን እንዴ ጸብጠያሁ ለመጽአየ አክትበት እንዴ ትነፈዐኮ አምርዬ እግል ዓቤ ወአደቅብ ወመጦረን እግል እግባእ በክት ረከብኮ። አምበል እሊመ ብዞሕ ፈዋኢድ ሀለ፡ እት ፍንጌ ሳወ ለገይሰ ወለ ኢገይሰ ለህለ ፍርግ ዐቢቱ፡ ሰበት እሊ አሰናይ ዲብ ሳወ ገአ እብል።

ሰኣል፡ ማትሪክ ኮፎ ዐለ?

በሊስ፡ ክመ እለ እቤለከ ትሩድ ጅህድ ሐዘ ምንዬ፡ ለወቅት ለሀይ መንህጅ ተዕሊም ቅዩር ሰበት ዐለ፡ ለአስእለት ምን ናይ በዲርቱ ወለ ምነ ሐዲስ ሸዊየ ለአሸክከነ ዐለ። እበ ገአት ትግባእ ደረጀት ሰኔት ሀምጸአኮ፡ ወአስክ ኩልየት ማይ ነፍሐ ሐለፍኮ። ወዲቡ ናይ ሐቴ ሰነት ''ሳይኮመትሪ'' ደረስኮ፡ ለዲብ ማትሪክ ረከብኮሀ ደረጀትቼ ለለአደቅብ እግልዬ ሰበት ሀምጸአኮ፡ ለእሉ ሐዜ ንዕ ድራሰት እግል ሕሬ በክት ረከብኮ፡ ወዲብ ኩልየት ሕክምነ አንያብ አቴኮ።

ሐዘን ወግርመት

ኬትብይ = ያሱናሪ
ተርጀመት = ዩሰፍ እድሪስ አሚር

28ይ ክፊል

"ሎትሰ" እት ሃብ ልትቃመድ

ኦቱኩ እት ሰነት 1887 ለትነሰአት ሱረት ዲበ ለተንከበ ሸቅልቱ እሉ ቅድምት ዐለትቱ። ለሱረት ምን "ኦካዮ" ትገብእ እት ሀሌት፡ እግለ እምርት ዓሀረት "ጅዮን" ለትረሰመት ዐለት። እግል ክልኤ ሸንብሬበት "ማይኮ" "አልካን" ልተልሀየ እት ሀለየ ተአርኤ ዐለት።

ሱረት ሙዘየፈት እት እንተ፡ ጨመሪት ሱረት ናይ ኦካዮ ተአርኤ ዐለት። ለክሌ ሻባት አዋልድ፡ አሕድ ለመሰል በለሊት ላብሳት ዐለየ። ለሐቴ እት ቅብላት ዐለት ወለ አሜብዕለ እደየ ፍኑቴይ ዐለ። ወለ ሐቴ ምጡውርት እት እንተ ለክልኤ እዴሃ ጭቁማት ዐለየ። ኦቱኩ ዝያድ ኩሉ እህትማም ለሀበቱ ለናይለ እደየን ወሰፍቱ። ወእተ ክምሰልሁመ ወሰፍለ ገሮበን ወለ ናይ ገጸን አሻይር፡ ለድማናይት ግንፍሌለ ወለትለ "ማይኮ" ምነ ረያም እዴሀ ወለ ብዕዳት አጨብዓተ ለገጸን ሐር ዕጹፋት ዐለየ፡ ምን ቅያስ ወለዐል ፍንቲተn ዐለት። ኦቱኩ እምበል እሊመ እግለ በለሊተን ለእብ ገበይ ናይ በዲር "ኦካዮ" ጥሩዝ ለዐለ፡ ሰኒ ፋትየቱ ዐለት (እሊ ክምእነ እት እንቱ ላኪን ለሓባሩ ሚክም መሰል ዳልየቱ የዐለት። ሰበቡ ሀዬ፡ ለሱረት እብ ጸለም ወእብ ጸዐደ ሰውርት ሰበት ዐለት ቱ።) ለክልኤ ወለት ጀፈርለ ሸክለ ሙረበዕ ላቱ ወምን ዕጨይ ለትሸቁት ሞሻት ጉሱያት ዐለየ። እተ ረአሰ መቅሎ ናይ ሐጺን ሰቁል ዐለ። እምበልሁመ ቅሮረት "ሳኪ" እተ ጀፈሩ ክሪት ዐለት፡ ምናተ ኦቱኩ እግል እለን ሓጃት እለን ብዙሕ እህትማም ሰበት ኢሀበተን፡ እተ ረስመተ የአፍገረተን። ምናተ እግለ ወለት እብ ኮናት ሰውርት ወ"ባልካን" ትተልሄ ዲብ ሀሌት ሌጠ ረስመት። ለሀደፈ ምን እለ ሱረትለ ክልኤ ሸምብሬባትለ ማይኮ፡ አማን ሐቀ ሐዜነ ሐቴ ሸንብሬበት ተ ለልብል እሕሳስ እግል ትክለቅ እትነ ሰበት ሰተተት ቱ። ወእለ ኢገብአት ምን ገብእመ። ሀተን ሐቴ ኢኮን ወክልኤ እግል ቲበለነ ሰበት ሐዜት ቱ፡ ወእብ አማን ምን እለ ሙዘየፈት ወቀዲመት ላተ ሱረት ለልትሐዜ ጋር ዐለ ምን ገብእ ሀዬ፡ እሊ ሌጣ ቱ። ኦቱኩ ለረሰመ ምን ኣመረ ጋር ወሰልሐት ለአለቡ እግል ኢልግበእ፡ እት ለአግጸት ናይ ክልኤ ወለት ለልትቀረእ አሻይር እግል ተአድምቅ ብዙሕ ትጻገመት። ለበለሊት ለእትለ ረሰመት ልትረኤ ምን ቅያስ ወለዐል ከፊፍ ክም ገብእ ወዴቱ። እሊ ሀዬ እግለ አርበዕ እደይ ክም ሀለየ ብራቃተን እግል ለአምሰለን ለአቅደረ ሰኒ ትሩድ ላቱ መጅሁድ ወዴት። ከኦቱኩ እግለ ሱረት ክምሀሌት ኮፒ ኢወዴተ። ምናተ ምሰል እሊ ኩሉ ብዝሓም ምን ሱካን ክዩቶ እግል ለኣሙረ ወላዝም እለ ሱረት እለ ምነ ሱረት ለሙዘየፈት ናይለ ሰኒ እምርት ዓሀረት ለትነሰአት ክምተ እግል ልፈሩገ ቀድረው።

ሐቴ አምዕል፡ ምን ቶክዮ ናይ ለውሓት ታጅር መጽአ። ሀቴ ዝያድ ኩሉ እግል ዓሀራት ለከሰሰ ርሱማት እቡ ልትአየሰ ዐለ። ከእግል ኦቱኩ እንዴ ረክቡ፡ ገሌ ምነ ቅያሰን ንእሸ ለቤለ ለውሓተ ዲብ መዕረድ እግል ዕፌ እግል ትቀድመን ረአዩ ሀበዩ። እተ ወቅት ለሀይ ቱ ካይኮ እግለ ቀደም ለሀ ሳምዐት እበን ለየዐለት ለውሓት ኦቱኩ እግል ትርኤ በክት ለረክበት።

ወእተ ወቅት ለሀይቱ ለሐቴ ሳምንታይት መጀለት ምነ እት ክዩቶ ወኦሳከ እግል ኦቱኩ ለአምጸአዩ ሹሀረት ወመትአማር እንዴ ትብገለት ቱ፡ መእብ ሰበብለ ግርመትለ ሻበት ለረሳሚት ቱ፡ ብዙሕ እህትማም እግል ኦቱኩ እት ተሀይብ ትረኤት። እግል እለ መጀለት እለ ለከድሞ ኦሮት ሙሰውር ወኦሮት ሰሐፊ እግል ኦቱኩ እት ለትፈናተ ኦካናት ክዩቶ እንዴ ነሰአው፡ የም አለቡ ሱወር ነሰአው እግለ። ለአማን ላኪን ኦቱኩ ኖሳተ ለአሰክለ ሀተ ለትፈትየን ወእግል ትትዛወረን ለተሐዜ ኦካናት ትመርሖም ለዐለት። እብ እለ ገበይ እለ እተ መጀለት ሰለሰ ሰፍሐት ለጸብጠት መቃለት እብ ክሱሰ ኦቱኩ ትነሸረት። ዲበ ኑሰከት ናይለ ሱረትለ ክልኤ አዋልድ ወዐባይ ሱረት ናይ ኦቱኩ ልትረአየ ዐለየ፡ ምናተ ኩለን ለሰወር እብ ወግም መናዝር ናይ መዲነት ክዩቶ ዐለየ፡ ወእበ ሱወር ናይ ኦቱኩ ዝያድ ጀላል ወመዕነ ራክባት ዐለየ። ለክልኦት ሰሐፍዩን እት ለአምሮቱ ገብእ እግለ ፈናኒት ለምን ሱካን ክዩቶ አሰክለ ቀደም እለ እሙራት ለኢዐለየ ግሩማት መናዝር እግል ትምረሖም ለሐዘው፡ ኦቱኩ እብ ክምሰል እሊ ለመሰል ገበይ እተ እግሎም ለነፍዕ መዓል ክም ትነፈዐው እበ ክም ኣመረት፡ ምን ቅያስ ወለዐል ግሄት፡ ወለሰለሰ ሰፍሓት ለእግለ ክሱሳት ለዐለየ፡ አማን ተሐይስ ሀተንመ ሱወር ናይ ገሌ ምነ ጀማሂር ለአምረን ለኢዐለ መናዝር ሌጣ ተን ለዐለየ።

ካይኮ ካኒን፡ ቀደምእለ እት ክዩቶ ትነብር ሰበት የዐለት፡ ስሕርለ ዓለመት ለቀዲመት እት ቀደሚሀ ምዱድ ክም ሀለ ብዙሕ ልብ ኢከሬት ዲቡ። ሀተ ለረኤቱ ጋር ወባል ለሀበቱ ዐለ ምን ገብእ፡ ግርመት ኦቱኩ ሌጣተ ወእለ ግርመት እለ ሃዬ ልበ ሰልበተ።

እብ ክምሰል እለ ለትመሰል ገበይተ ካይኮ እግል አወል መረት እብ ጊማይ ሶታይ ወከፊፋይ እንዴ ትገልበበት እት ቀደም ኦቱኩ ለበዋረት። ምሰለ እንዴ ወዴተ ረሰም እግል ተዐልመ ለተሐሰበተ፡ ኦቱኩ ሀዬ፡ ለሐሰቦለ ሸንብሬበት ክምረኤት፡ ለለአተዐጅብ ጋር መሰለ ዲቡ። ወእብ ሸፋግ ካይኮ እበ ክልኤ እዴሀ ሐቅፈተ ወምን ቅያስ ወለዐል ሸንሀት ክምበ አፍሀመተ።

ኦቱኩ እብ ጀሀተ ክምእነ እት ትብል ትሰአለተ፡- ዐድኪ ራድያም እግልኪ ሀለው? ሀቶም ዉፉቃም እግልኪ ኢሀለው ምን ገብእ፡ አነ በሊስ እግል ሀበኪ ይእቀድር።

ካይኮ ክምእነ እት ትብል በልሰት፡- ዐጄ ሙዩታም ቶም ወአነ እብ ኖሰዬቱ እግል ሐያቼ እመርሕ ለሀሌኮ።

ኦቱኩ አዜመ ምን ሐዲስ ግንሐት ሸክክት ገንሐተ ኩ፡

- ዐመት ትግበእ አው አብ-ሐ-አብ አለብኪ? አውመ ሀዬ ሐው ወሐዋት?

- አነ ጦር ዲብለ ዐቢ ሐዩ ወእሲቱ እት አነ እነብር ሀሌኮ። አዜ ዲብ እሊ ወቅት እሊ ረቢ ጀኔታይ ሀበዮም ወአነ ምን ቅያስ ወለዐል ቀለበት ገብአኮ ዲቦም።

- ላኪን ከፎቱ ቀለበት ትገብኢ ዲቦም?

- አነ እግለ ጀኔታዮም ምን ቅያስ ወለዐል እፈትዩ ወእርሕም ዲቡ። ምናተ ለገበይ ለአነ ሐንቅቁ እበ ሀሌኮ እግሎም ተዐጅቦም ይሀሌት።

ካይኮ ምሰል ኦቱኩ ምንመ ሰክነት ገሌ አምዔላት ክም ሐልፈየ፡ ኦቱኩ ርሳለት ምነ ሐለ ሸንብሬበት ትከበተት። ዲብለ ርሳለቱ፡ ለሐቱ ዳእመን እት ሐንቴ ምራቀበተ ሰኒ እግል ትዕቀበ እሉ ልትፋነየ ዐለ፡ ላኪን ለሐቱ እት ለበዝሐ እዋን እብ ዐደም መሰኡልየት ክም ትትሰረፍ ወክምሰል መዛጀ ክም ትወዴ፡ ወለ ክም ከዳሚትመ እግል ትሸቁ ክም ኢትቀድር እንዴ ሸርሐ እለ፡ ከበለሊት ሐቱ ወኩሉ ብዕድ ዐፍሸ

ነድአ ዲቡ። ኦቱኩ ክም ረኤቱ ዐፍሸ ዐይለት መሰኪነት ክምቱ እግል ተኣምር ቀድረት።

ምሰል እት ነብረ መደት ክም ሓለፈየ፡ ካይኮ እግለ ወድሐሀ ላቱ ጀኔታይ ተሐንቅቅ ወተአተልሄ እብ ለዐለት ገበይ፡ እብሚ ሰበብቱ ለሐሀ ወለ ሻበት እሲቱ ለአብወ ለዐለው እግል ተኣምር ቀድረት። አማን ተሐይስ ለጠባይዐ ብዙሕ ሸክ ለለአተውዴ ጋራት ዐለ ዲቡ።

እሊ ሐቀ ሳምን ምን ሰከን ካይኮ ምሰል ኦቱኩ ለጀረ ጋር ቱ። ካይኮ እግል ኦቱኩ ለጭገረ እብ ሀተ ለተሐዝየ ገበይ እግል ትመሸጡ እግለ ቀሰበተ። ከለጭገረ እተ ትመሸዋ እቱ እለ ዐለት ወቅት፡ ልብ እንዴ ኢትከሬ፡ እግል ሐቴ ምነ ሸቢበ ምን ቅያስ ወለዐል ጨውጨተ። ካይኮ ሀዬ ክምእነ ትቤ፡-

- ኣልሰይደ አዊኖ፡ ምን እለ ወኬን ሰኒ ወአማን ጨውጭዩ፡ ለጭቀርዬ ክመ አነ ሀንጡዋልት እቱ ለሀሌኮ እንዴ ወዴኪ ጭቁሙ።

ኦቱኩ ሀድምት እት እንተ እዴሀ ሰሐበት። ካይኮ እንዴ ትወለበት ዲበ ከእበ ከናፍረ ወለ አንያበ እግለ በርሰትለ እዴሀ ነክሸት።

- ኦቱኩ፡ እግል ሰልፍ መረት አሰክ ደብር "አራሺ" እተ ነሰእኪኒ እቱ እዋን ለዐለት ዝላምለ ቀይም ትዘኬረ?

- ሰኒ እትዘከረ።

- ወለ እሲት ለድግለሊት ለመከሮነት ተአዘቤ ዐለት ሀዬ?

ሐቀ ክልኤ አምዕልቱ መ ሰልአሰ ምን ምጽአት ካይኮ፡ ኦቱኩ እግል ተአትዛውረ አሰክለ ቃዐት ለዘሀብዩት ወሬዋን-ጂ እንዴ ነሰአተ። እት ደንጎበ እት ደብር አራሺ እብጽሕተ ዐለት። ዲብለ ግንራራብለ ነሀር ቁሩባይ "ቶጃትሶ"፡ ዲብ አሮት መጥዐም መከሮነት ናይ ሸንራይ ለትትዘቤ ዲቡ እቱ እውልጥት እበ ዐለት። ለበዐለ መጥዐም ምነ ዝላም ርብሸት ሰበት ዐለት፡ ኦቱኩ ክምእነ ቴለተ፡- "አነ እግለ ዝላም ሰኒ እፈትዩ። እለ ዝላምለ ቀይም ሰኒ ግርምተ።"

ለበዐለ መጥዐም እብ ሕሸመት፡ እግለ ረአሰ ቁሩብ እድንን እንዴ አበለቱ፡ ኦሀ፡ ሐምዴዬ ትብጸሐኪ መንባቼ።

ካይኮ እግል ኦቱኩ እት ገንሕ፡ "እብ ሰበብለ ሓለትለ ጀው ቱ ተሐምደኪ ለሀሌት?" እት ትብል ሐሸክሸከት እለ።

- ሚ ትብይ?

ጀዋብለ እሲት ለድግለሊት፡ ኦቱኩ ዓዲ ሰበት ነሰአቱ፡ ብዙሕ አሀምዩት ሃይቡቱ የዐለት መሰለኒ፡ ኣ.. ኣይወ... እብ ሰበብለ ሓለትለ ጀው ተ።

ካይኮ ክምእነ እት ትብል ወሰከት፡ እሊ ክም ትትሐሰር ለወዴከ ጋር ቱ። እብ ሰበብ ጀው አዳም እት ልትሐመድ ትርኤ ዲብ ሀሌከ ሰኒ ለለአትዐጅብ ጋርቱ። ዲብ ክዩቶ ክምሰልሁ ወዴ?

- የምክን፡ ምን ኣመረ።

እብ አማን፡ ተፍሲርለ ሀግያለ እሲት ለድግለሊት፡ እብ ክምእናቱ እግል ልትፈሀም ለልትቀደር። እምበል ሸክ እሻረት አደብ ወሕሸመት እት ቀደም ክልኤ ጋሻያት እት ቀበት ዝላም ደብር አራሺ እግል ልርአየ ለመጸአየ ዐለት። ምሰል እሊ ላኪን፡ እሊ አደብ እሊ ኢኮን እግል ኦቱኩ ለዝላም በታተን ይእትረበሸ ምነ ለትብል በሊስ እግል ተሀብ ለደረከየ፡ ሀተ እብ አማን እለ ዝላምለ ቀይም እት ረአሰ ደብር አራሺ ትትካሬ ትርእየ እት ሀሌት፡ ለረሐ ሰኒ ትፈትየ ሰበት ዐለት ቱ ክምሰልሁ ለትቤ። ከጀላብ እሊቱ ለእሲት ለድግለሊት ለሐመደተ። እብ ሰምለ ሓለትለ ጀው አው እብ ሰምለ እት ረአሰ ደብር አራሺ ትትከፍከፍ ለዐለት ዝላም ትትሃጌ ለዐለት ትመሰል። እሊ ኩሉ እብ ዓመት ረድ ፍዕል ጠቢዲ ናይ ኦሮት እት ክምእለ ለትመሰል አካን መጥዐም ለመልክ ቱ። ምናተ እት ቀደም ካይኮ እሊ ፍንቴይ ረድ ፍዕል እንዴ ገብአ ትረአ።

ካይኮ ክምእነ ትቤ፡ አላህ! ሰኒ ጥዑም ኢኮን ገብእ! አማንዬቱ ማሚ? እሊ መጥዴማይ ንኡሸ አነ ሰኒ እፈትዩ።

ሰዋግለ ተክሲቱ አሰክ እለ አካን እት መረሐን ለአምጸአየን። ኦቱኩ እብ ሰበብለ ዝላምቱ እግል ሰር አምዕል ለገብእ ወቅት እግለ ዐረብየት ለአጀረተ።

ለወቅት ዕጨይለ "ኩርዝ" ዕንቦባታት ለለአፈግረ ዲቡ እት እንቱ፡ እብ ሰበብለ ዝላምቱ መሰለኒ እት ደብር አራሺ እግል ልትዛወሮ ማጽኣም ለዐለው አዳም ሰኒ ሙዳም ዐለው። እሊ ኦሮት ምነ አሰባብ ለእግል ኦቱኩ "አነ ዝላም እፈቴ" ለአተበለየ ዐለ። እለ ዝላም እለ እግለ መካብብለ አድብር እተ ድዋርለ ነሀር ለዐለየ እንዴ ሐብዐቱ፡ ከጀላል ወግርመት ግልብብቱ ዐለት። ወለ ዶል ለኦቱኩ ወካይኮ ምነ መጥዐም እንዴ ፈግረየ አሰክለ ዐረብየት አተጀሀያተ፡ ለጽላለን እግል ልበርብረ መሕገዝ ኢዐለ እለን። እሊ ሀዬ ለቅጠርለ ዝላም ሙዳይ ሰበት ዐለ፡ ለበለሊተን ለለአጠልሉ ሰበት ኢዐለቱ። ዲብለ ማይለ ነሀር ልትካረየ ለዐለየ ቅጠርለ ዝላም፡ እተ ዶለን እምበል አሰር በድየ ዐለየ። ወዲብለ ደብር ለዕጨይለ "ኩርዝ" ዲብለ ከዱረትለ ዕጨይ ለራዊ ሙቡር ዐለ። ለ መለምለ ዕጨይ ለራዊ ዲብለ ወቅትለ ዝላም ዶል ትርእዩ አልባብ ሻፌ ዐለ።

እሊ ጀላል እሊ፡ እተ ወቅትለ ዝላምለ ቀይም እት ደብር አራሺ እብ በይኑ ሌጠ ኢኮን ልትረኤ ለዐለ። እተ ክምሰልሁመ "ለመዕበድለ ቀሸብ" ወለ "ሪዋን-ጂ" መ እሊ ጀላል እሊ ሕሩማም ምኑ ኢዐለው። ሐቴ ቀየሕ ዕምቦበት ናይ "ካሚልየ" ዲብለ ሐዲቀትለ "መዕበድለ ቀሸብ" ለዐለት፡ እት ረአሰለ ሰዐር ለዋሱል ወሰኒ ራዊ ዋድቀት ዐለት። መርዓትለ ዕምቦበትለ ካሚልየ ገጸ ለዐል እንቅዕርርት ዐለት። እሊ ሀዬ እተ ሰዐር ባቅለት ክምሀሌት እምሱለ ዐለ። ወዲብለ ሐዲቀትለ "ሪዋን - ጂ" ለዐለየ ወእበ ዝላም ሕጹባት ለዐለየ እበን፡ ሐቴተ ከእብ ናየ ገበይ ቱፍያት ዐለየ።

ኦቱኩ ክምእነ ትቤ፡- ለገብአ አዳም እት ወቅት ሐፍለት ሻሂ ግራብ ምን ከሳት "ኢገ" ለትሸቀ እቡ ትነፈዐ ምን ገብእ፡ ቀደም ኩሉ እብ ማይ ለአጠልሉ ወለ ልትረኤ ዲቡ አሰር አክልአሕድ ክምእነ እተ እበን ልትረኤ ለሀለ አሰር መሰል።

ካይኮ ላተ ቀደም እለ ምን ከሳት "ኢገ" ለትሸቀ ግራብ ርእየት የዐለት። እብ እሊ ሰበብ ምሰለ ናይለ እበን እንዴ አትጸበጠት ለከልቀቱ እሕሳስ የዐለ እለ።

ምናተ፡ ኦቱኩ እለ ክም ደግመት እለ፡ ለቅጠርለ ዝላም ለዲብለ "ሰኖበር" ሀንጥዉጡላት እት እንተን እተ ገበየን አሰክለ መዕበድ እት ገይሰ ትርእየን ለዐለት፡ ምን ቅያስ ወለዐል አትፈከረያሀ። እት ኩለን ለአሸዋክ ናይለ አቅሹን ቅጠር ናይ ማይ ለአንጨዋርሐ ዐለ። ወለ አሸዋክለ ሰኖበር፡ ክም ሐምደ ዕንቦበ ለትፋትሐ ዲበን መሰለ ዐለየ። እለን ሰኒ ነኣይሸ ላተን ዕምቦባታት ለእተ ሐንቴለ ዝላምለ ቀይም ፋትሓት ለዐለየ፡ እት ለበዝሐ ወቅት ልብ እንዴ ኢትከሬ ዲበን እግል ልሕለፈከ ለቀድረ የዐለየ። እተ ክምሰልሁመ ለዕንቦባታትለ "ቁቀብ" ለአሰክ እለ ፋቱሓት የዐለየ ሀተንመ እበ ቅጠርለ ዝላም ለአንጨዋርሐ ዐለየ። ለነኣይሸ ቅጠርለ ዝላም ለእተ አሸዋክለ ሰኖበር ለሀንጠዋጥለ ዐለየ፡ ፍንቲት አው ቀደም እለ ለኢትረኤት ሓለት የዐለየ። እሊ እት ክል አካን እግል ነአንተቢሀ ዲበ ለልትቀደር ጋርቱ ለዐለ። እግል ካይኮ ላኪን፡ ሐዲስ መንዘር ወክም ናየ ረአይ፡ እት ክዩቶ እብ በይነ ለትትረኤ ሓለት ሌጣተ ለዐለት። ወእለን ዲብለ አሸዋክለ ሰኖበር ለሀንጠዋጥለ ለዐለየ ቅጠርለ ማይ ወለመጃመለት ናይለ በዐለ መጥዐምለ መከሮነት፡ ለሰልፋያት እንጥባዓት ካይኮ እብ ሰበብ መዲነት ክዩቶ ዐለየ። ሀተ እግለ መዲነት ሌጣ ኢኮን ትትኣመር ለዐለት፡ ሚደአም ምሰል መልሀዮት ኦቱኩ ተ ትትኣመረ ለዐለት።

ፈን ወዓዳት

መሐመድ ዳፍለ

መድሐራት ተርጀመት ክታብ ዝሕረት ኑርአነቢ

ሱሕፍየት ከልሹም መሐመድ

ሓይሳት ወሓይሳም ዕዙማም፡ አሰናይ እትለ ሐቀ ረያም ጸብሬ ትገብእ ለሀሌት አምዕል መድሐራት ክታብ ዝሕረት ኑርአልነቢ አትርኤነ።

እብለ መናሰበት እግል ሕሸመቱ ገሌ ምን ታሪክ ሐያት ኬትባይ እግል ኒበል ስምሖ እግልነ!

ኬትባይ ተስፋዬ ገብረኣብ ምን ዕምር እንዴ ኢደግብ ብዞሕ እግል ለአፍሬ እት ለሐሰብ ለትፈንተ ምኒ፡ ፍቱይ ወለልትሐመድ ኬትባይቱ። ምናተ እብ ሐያቱቱ እግል ንርከቡ ለይእንቀድር እንዲኢኮን፡ ለሐድገዩ እግልነ ፍሬ ዳይምቱ ለህለ።

እብ አማን አፍካር ብዞሕ ለዐለ እግሉ። ዲብ ሐቴ መናሰበት፡ “አዳም ዕምር ወዓፍየት እግል ልርከብቱ ለልተምኔ። አነ አዜ 50 ሰነት ባጽሕ ህሌኮ፡ አስክ 60 ሰነት እበጽሕ ህዬ፡ ዲብ እለን 10 ሰነት አክል አዩ አክትበት እግል እክተብቱ እንዴ እቤ ሐሰብ ህሌኮ። ለህለ እግልዬ ሕሳብ ወዕምር ኢልትመጣወር” ብህል ዐለ። ምናተ እግለ 60 ሰነትመ ኢበጽሐየን፡ ወድ 53 ሰነት እት ህለ ትፈንቴነ። ጀነት ተአትባርዱ።

ተስፋዬ ምን ገዘ-ሕድሩ ባካት መንደፈረ አስክ አቶብየ ምነ ለጅአው አሰይድ ገብረኣብ ተስፋጼን ወአሰይደ መብራት ወልደማርያም ለልትብሀሎ ሐረሰቶት ዋልዴኑ፡ ዲብ ሰነት 1968 እት ቢሾፍቱ (ደብሬዘይት) አቶብየ ትወለደ። ምን መአንብታይት አስክ ካልኣይት ደረጀት ህዬ፡ አክትበት እት ቀርእ በሰር ወግርመት አምር ክቱብ እቡ እግል ልሸዐር ቀድረ።

እት ጃምዐት እግል ልእቴ ኢቀድረ፡ ናይ ክትበት መቅደረቱ እግል ለዓቤ ለሰደዩ ኮርሳት ነሰአ። ክቱብ አምሐርኛ ወእንግሊዝ እት ቀርእ ህዬ መቅደረቱ ጠወረ።

“እብ ቅራአት ወሰምዐት እግለ ለሰምዐካሁ ወለቀርአካሁ አዳወርከ ወፈተሸከ ምን ገብእ፡ አክል አዩ አምር ክም ልትረከብ አነ ርሕዬ ክም መሰል እርእየ” ልብል ዐለ ተስፋዬ።

ተስፋዬ ዲብ ዕምር ንእሸናሁቱ አክትበት እግል ልክተብ ለአንበተ። ምስል ቁርአት ለአትአመረዩ አክትበቱ ‘ያልተመለሰው ባቡር፡ የቢሾፍቱ ቆሪጦጭ’ ለልብል ቱ። ክትበት ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ሱሕፊ እግል ልግበእመ ምራድ ዐለ እግሉ። እት ውዛረት እዕላም እግል ልትሰጀል ለወደዩ ጀርቤታት ክም ኢሰልጠዩ፡ ሱሕፊ ጀላብ እግል ልግበእ ተዐስከረ ወክም ሱሕፊ ውዛረት ድፊዕ ዲብ ባካት ደብረታቦር ሰነት (1990) ሪፖርተር እንዴ ገብአ ሻረከ። ዴሽ ደርግ ዲብ ለትፈለለ ዲቡ ሐርብ፡ ምኑ እንዴ ተርፈ ዲብ ዴሽ ወያኔ ተሓበረ ወአሰክ ንዛም ደርግ ወድቅ ሻረከ።

ሐቀ ፈሸል ንዛም ደርግ ሰነት 1991 ክም መስኡል ሰሓፈት (ፕረስ) እግል ክልኤ ሰነት ሸቀ። ሐቀ እሊ ናይ መጀለት ወጀሪደት እፎይተ መመቅረሓይ እንዴ ገብአ ከድመ። ከምሰልሁመ እብ መባደረት ናይለ መጀለት ለዳለ “ተራረዎች የንቀጠቀጠ ትውልድ” - (አድብር ለአተሀንቀልቀለ ጂል) ለአርእሱ ትሉሉይ ክቱብ አፍገረ።

ኬትባይ ተስፋዬ ለትአትዐጅብ መውህበት ዲብ አምር ክቱብ ለአርአ እቱ ወምን ሸዐብ ኦሮሞ ሐምዴ ብዝሕት ለረክበ ዲቡ፡ ኪደት ንዳል ሸዐብ ኦሮሞ ለወዴሕ “የቡርቃ ዝምታ” በህለት ‘አዚም ብርቀ’ ለልብል ክታቡ ቱ። እብ ክትብ ወብዕድ ለአውቀዩ ህዬ እብ ሸዐብ ኦሮሞ “ገደ” ለትትበህል ርትበት ሕሸመት ረክበ።

እሊ ክታቡ ሐምዴ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ብዙሕ መደረትመ አምጽአ እቱ። ድድ ወያኔ ለዐለ እግሉ መባጥር እንዴ ትወሰከ ዲቡ፡ ምን አቶብየ እግል ልልጀእ ትቀሰበ። ምናተ እብ ሳደፈዩ እንዴ ኢደንግጽ፡ “የጋዜጠኛው ማስታወሻ፡ የደራሲው ማስታወሻ፡ የሰደተኛው ማስታወሽ፡ የጀሚለ እናት’ ለልብል አክትበት ከትበ። አክትበቱ ፍንጌር ሰያሰት ወያኔ ለፋዴሕ ሰበት ዐለ፡ ወዲቅ ናይለ ንዛም ዲብ አትሻፋግመ ዶር ክም ዐለ እግሉ ልትደገም።

ኬትባይ ተስፋዬ ሐቀ ብዙሕ ተዐብ ልጃእ፡ ዲበ ናይ አሰል ዐዱ ኤረትርየ እግል ልንበር ሰበት ቀረረ፡ እት አሰመረ ሰክነ። ዲብ ሰነት 2010 እግል አሰይደ ሐበን ዮናስ እንዴ ሀደ ህዬ፡ በዐል ዕያል ገብአ። ናይ አምር ክቱብ ሸቀሉ እት ለአተላሌ ህዬ፡ ዲብ ተእሪክ ኤረትርየ እንዴ አተንከበ እግል ልሸቁ አንበተ። ታሪክ ሰባት ሸዐብ ኤረትርየ ምን መደት እስትዕማር ጥልያን አስክ ሕርየት እበ ወክል ለልሓኬ “የኑረነቢ ማህደር” በህለት ዝሕረት ኑረነቢ ለአርእሱ ለልአትዐጅብ ክታብ ከያል ከትበ።

ሐቀሁመ ምንነ እብ መጥበዐት ሕድሪ ለዳለ ጀራይም ለአርእሱ ክታብ እንዴ ሐረ፡ “ጃንሆይ ወደርግ” ለልብል አርእስ እንዴ ህበ ጀራይም ሕካም አቶብየ እት ሻረከ፡ ዴሽ ደርግ ዲበ ለትፈለለ ዲቡ ሐርብ፡ ምኑ እንዴ ተርፈ ዲብ ዴሽ ወያኔ ተሓበረ ወአሰክ ንዛም ደርግ ወድቅ ሻረከ።

ሐቀ ፈሸል ንዛም ደርግ ሰነት 1991 ክም መስኡል ሰሓፈት (ፕረስ) እግል ክልኤ ሰነት ሸቀ። ሐቀ እሊ ናይ መጀለት ወጀሪደት እፎይተ መመቅረሓይ እንዴ ገብአ ከድመ። ከምሰልሁመ እብ መባደረት ናይለ መጀለት ለዳለ “ተራረዎች የንቀጠቀጠ ትውልድ” - (አድብር ለአተሀንቀልቀለ ጂል) ለአርእሱ ትሉሉይ ክቱብ አፍገረ።

ኬትባይ ተስፋዬ ለትአትዐጅብ መውህበት ዲብ አምር ክቱብ ለአርአ እቱ ወምን ሸዐብ ኦሮሞ ሐምዴ ብዝሕት ለረክበ ዲቡ፡ ኪደት ንዳል ሸዐብ ኦሮሞ ለወዴሕ “የቡርቃ ዝምታ” በህለት ‘አዚም ብርቀ’ ለልብል ክታቡ ቱ። እብ ክትብ ወብዕድ ለአውቀዩ ህዬ እብ ሸዐብ ኦሮሞ “ገደ” ለትትበህል ርትበት ሕሸመት ረክበ።

እሊ ክታቡ ሐምዴ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ብዙሕ መደረትመ አምጽአ እቱ። ድድ ወያኔ ለዐለ እግሉ መባጥር እንዴ ትወሰከ ዲቡ፡ ምን አቶብየ እግል ልልጀእ ትቀሰበ። ምናተ እብ ሳደፈዩ እንዴ ኢደንግጽ፡ “የጋዜጠኛው ማስታወሻ፡ የደራሲው ማስታወሻ፡ የሰደተኛው ማስታወሽ፡ የጀሚለ እናት’ ለልብል አክትበት ከትበ። አክትበቱ ፍንጌር ሰያሰት ወያኔ ለፋዴሕ ሰበት ዐለ፡ ወዲቅ ናይለ ንዛም ዲብ አትሻፋግመ ዶር ክም ዐለ እግሉ ልትደገም።

ኬትባይ ተስፋዬ ሐቀ ብዙሕ ተዐብ ልጃእ፡ ዲበ ናይ አሰል ዐዱ ኤረትርየ እግል ልንበር ሰበት ቀረረ፡ እት አሰመረ ሰክነ። ዲብ ሰነት 2010 እግል አሰይደ ሐበን ዮናስ እንዴ ሀደ ህዬ፡ በዐል ዕያል ገብአ። ናይ አምር ክቱብ ሸቀሉ እት ለአተላሌ ህዬ፡ ዲብ ተእሪክ ኤረትርየ እንዴ አተንከበ እግል ልሸቁ አንበተ። ታሪክ ሰባት ሸዐብ ኤረትርየ ምን መደት እስትዕማር ጥልያን አስክ ሕርየት እበ ወክል ለልሓኬ “የኑረነቢ ማህደር” በህለት ዝሕረት ኑረነቢ ለአርእሱ ለልአትዐጅብ ክታብ ከያል ከትበ።

ሐቀሁመ ምንነ እብ መጥበዐት ሕድሪ ለዳለ ጀራይም ለአርእሱ ክታብ እንዴ ሐረ፡ “ጃንሆይ ወደርግ” ለልብል አርእስ እንዴ ህበ ጀራይም ሕካም አቶብየ እት

ሱሕፊ ሱሌማን ዑስማን ዐቤ

ረአስ ላጽሕ ሸዐብ ኤረትርየ ለልአርኤ፡ ክታብ እብ አምሐርኛ አጥበዐ።

ሐቀ እሊመ “የቲራፕሎ ዋሻ” በህለት ‘በዐት ቲራፕሎ’ ለልብል ታሪክ ወዓዳት ሸዐብ ኤረትርየ ለከምከመ ክታብ ከትበ።

እብ ጀሚዕ 9 እብ ሸዐብ አቶብየ ወኤረትርየ ኩብቴ ውቅል ለረክበ አክትበት ዲብ ቁርአት አብጽሐ። “ቀይ ዘመን” ለልብል ክታብመ እግል ልትጠበዕ ዱሉይ እት እንቴ፡ “ዘፈዳይን” ህዬ ናይ ኣክር አርትዖት ታርሩ እት ህለ፡ ዲብ ዮም 24 ዲሰምበር ሰነት 2021 ምን እለ እዲነ እብ ሞት ትፈንተ፡ ወእት ዮም 30 ኖሸምበር ህዬ ዓደት ቀብሩ ተመት።

ሞት ናይ ክእኒ ለመሰል በዐል መቅደረት አምር ክቱብ ዐባይ ከሳር ዲብነ ምንማተ፡ ለኢመይት ሸቅል ሐድገ። አክትበቱ ህዬ ዲብ ለትፈናተ ሃገጊት እንዴ ተርጀመ፡ ቁርአት እግል ልርከቡ ቃድራም ህለው። እለ ዮም ነአድሕረ ለህሌነ ክታብ “ዝሕረት ኑረነቢ” ተርጀመት ናይ ‘የኑረነቢ ማህደር’ ተ።

ሸክረን፡

ዝክረት ዳይመት እግል ሹሀዳነ!

ዐውቴ እግል ገቢል!

ኣድም ኣብሓሪሽ

ቢንያም፣ ካልኣይ ደረጃ ኣት

ኦሊምፕያይ መትባድራይ ናዲ ኢንተርማርሼ ቢንያም ግርማይ፡ ለሐልፈት ጅምዐት እት ከናደ እት ናይ ሐቴ ምዕል ጅግረ ካልኣይ ፈግረ።

እሊ 201.6 ኪሎምትር ለሪመ መሳፈት ለገልበበ “ግራንድ ፕሪክሰ ሳይክሊስት ዴ ኩቤክ’ ለልትበሀል ጅግረ፡ ናይ ዱረት ትልሀያቱ ለዐለ። እት መዲነት ኩቤክ ሐቴ ዱረት 12.6 ኪሎምትር እተ ገልበበት እቱ መካሪት ምድር፡ መትባድረት 16 ዱረት ከለው።

እትሊ ጅግረ ውቅል ተጅርበት ለቡ መትባድራይ ናዲ ጃይኮ አልዑለ ሚካኤል ማቲውስ ህዩ፡ እብ ቮላተ እግል ቢንያም እንዴ በድረ እብ 4ሳ፡45ደ፡36ካ፡ ተዐወተ ዲቡ። ሚካኤል፡ እት ሰነት 2018 ወ2019 ደርብ ሕድ እትሊ ጅግረ ዕዉት ሰበት ዐለ፡ ምሴት ጅምዐትመ ሃትሪክ እግል ልሸቄ ቀድረ።

እብ ብዝሔ ዐውቴታቱ ምስል ፔተር ሳጋን ወሳይሞን ገራንስ ድቡል እንዴ ዐለ ህዩ፡ እብለ ዐውቴ እለ ሕሳል ሜርሒት እልቡዋ ሀለ።

እት ብድረ ክላሲክ ዎሮ ምነ ዕን ለልስሕቦ መትባድረት ጋብእ ለሀለ ቢንያም ግርማይ እብ ጀሀቴ፡ “ኣክር እግርዬ ተአመጸኒ ሰበት ዐለት ሰዋገት ምን ከልአተኒ፡ እብ ፍንቲት ፖጋቻ እተ ናይ ደንጎበ ክልኤ ዱረት ለአርአየ ሸፋገት ኢደቀብክወ” እት ልብል፡ ናይ ፖጋቻ ሸፋገት ድቅብት ክም ዐለት ወደሐ።

እት ሰነት 2022 እግል ሰልፍ ኢነቱ እትለ ጅግረ ለአተ ቢንያም እትሊ ናይ 1.UWT መቀየስ ለቡ ጅግረ እተ ሻረከ ዲበ ኢነት፡ እብ ቤኖት ኮስነፍሮይ ወሚካኤል ማቲውስ እንዴ ትበደረ ሳልሳይ ደረጃት ጻብጥ ክም ዐለ ልትዘከር።

ቢንያም እት ሻምፕዮን ዐለም እግል ወጠኑ እንዴ ኢልተልሄ፡ እሰልፍ ምን ካናደ እንዴ ኢፈግር እት ዮም 15 ሰብተምበር፡ ክምሰልሁመ ለመጽአ ዮም 22 ወ25 ሰብተምበር እት ቤልጄም ናይ ሐትሐቴ ጅግረ እቱ እግል ልሻርክ ሰታት ጸቡጥ እሉ ሀለ።

እምበል እሊመ ናይ እለ መደት ኻነ ለሔሰ መትባድራይ ዐጀላት ለሀለ ታደይ ፖጋቻ እት ዱር ፈረንሰ ሐቀለ ተዐወተ፡ እግል ሰልፍ ዶሉ ቱ እትሊ 13ይ ጅግረ እንዴ ተልሀ ሳብዓይ ለትረተበ። ፖጋቻ ዎሮ ምነ እተ ናይ ዮም 29 ሰብተምበር ለገብእ ጅግረ ሻምፕዮን ዐለም እግል ልትዐወቶ ለልትሰአው መትባድረት ቱ።

ፍረቅ ፕሪመር-ሊግ፡ እት 4ይት ሳምንቱ

ሊቨርፑል ፋዛም እት እንቶም

ኖቲንግሃም ፎሬስት 1-0 ሊቨርፑል

ለድቁብ ፍረቅ እንግሊዝ -ፕሪመርሊግ እትሊ ራብዓይት ሳምንቱ ጻብጥ እቱ ለሀለ ወክድ፡ ትልሀያታቱ ዋዲ ዐለ። እትለ ሳምን መጥመጦሩ ሻምፕዮንስ ሊግ ገብእ ለዐለ ትልሀያታት ፕሪመርሊግ፡ ገሌሁ ፍረቅ ሀጎጋይ ለአርአ እቱ ዐለ።

እት ፍገሪትለ ሰነብት ለገብአ 10 ትልሀያታት፡ ማንቼስተር ዩናይትድ እግል ሳውዛምፕተን 3-0፡ ኖቲንግሃም ፎሬስት እግል ሊቨርፑል 1-0፡ ማንቼስተር-ሲቲ እግል ብሬንት-ፎርድ 2-1፡ አስቶን-ቪለ እግል ኤቨርተን 3-2፡ ቼልሲ እግል ቦርኔማውዝ 1-0፡ ወኒውካስል እግል ዎልቭስ 2-1 እት ቀሉቦም፡ ፋልሃም ወዌስትሃም 1-1፡ ክሪስታል ፓላስ ወሌሰስተር-ሲቲ 2-2፡ ወብራይቶን ወስዊችታውን 0-0 ትፈናተው።

እተ ሐልፈት ሰንበት ንኢሽ ምስለ ገናድ ፈረቅ ሊቨርፑል ለተልሀ ኖቲንግሃም ፎሬስ ታሪክ ለሸቀ ዲበ ምሴት ዐለት። ሐቀ ናይ 55 ሰነት እግል ሊቨርፑል 1-0 ለቀልበ ከለአድነነ ኖቲንግሃም፡ ታሪክ ሰር ዘመን ደግመ። ኖቲንግሃም እግል ሊቨርፑል እት ሰነት 1969 ቱ ኣክር ኢነት ለቀልበ።

ሊቨርፑል ግረ እለ እተ ወድዩ ናይ እሊ ምውስም ትልሀያታቱ፡ ሐር እግል ኢለአቅብልመ መሐልሊን ርያደት ፈርሀቶም ሸርሑ። ሰበቡ ማሌ ለሀ ምሴት፡ 70 ምእታይት ምልክየት ኮበሪት እት ከ’ፉ ለዐለት ሊቨርፑል፡ ጎል እግል ለኣቴ ምን ኢቀድረ!

ኖቲንግሃም ብዞሕ ክወር ምን ኢልስሕት ህዩ፡ ሊቨርፑል ዝያደት ኣግዋል እንዴ ረፍዐ፡ ኣከጀህ ወትሳረከ በሀለት ለአግዋል ኖቲንግሃም እት 1እብ0 ወኢበጥረ።

ኣቅሊም ምግብ፡ ናይ መጅመዐት ትልህያታት ካልኣይ ዲቪዝዮን ተመ

ሻምፕዮን ካልኣይ ዲቪዝዮን ኣቅሊም ምግብ፡ ለሐልፈ ሰነብት እት ስታድዩም ቺቼሮ ንኡሽ ናይ መዲነት ኣስመረ እበ ገብአ ጅግራታት ተመ።

ሰንበት ንኢሽ እተ ገብአ ትልህያታት፡ ኣክርየ እግል ገጀረት ወቅዋት በሐር እግል ቅዋት ጀው ሕድ እበ ትመስል ነቲጀት 1-0 ቀልበዎም። ፍረቅ ፓራዲዞ እግል ጸጸራት 5እብ0፡ ወደንደን እግል ኣርበዕቴ ኣስመረ 7እብ2 እብ ርሒብ ቀልበው።

ማሌ ለሀ እተ ገብአ ትልህያታት ፍረቅ መጅመዐት ‘ለ’፡ ሰኒ ምህም ዐለ ሰበቡ እተ ተሌ መርሐለት ለልሐልፍ ፈሪቅ ለልሐድድ ሰበት ዐለ። ምን ፈሪቅ መረብ-ሴቲት፡ ቲራፖሎ ወመአሰሰት ዘርእ ወተዋብ ንዋይ ለልሐልፍ ፈሪቅ ኣትሐዘ። ዎሮ ምኖም ህዩ፡ ምስለ ቀደም እለ ሓልፍ ለዐለ ፈሪቅ ዕዳገ-ሐሙስ እግል ልተልሄ ዐለት እሉ።

ፈሪቅ ዘርእ ወተዋብ ንዋይ እግለ ክምሰሌሁ 9 ንቅጠት ሌጠ ለዐለየ እሉ ፈሪቅ ገዛባንዳ 2-0 እንዴ ቀልበ፡ ንቃጡ እት 12 ወቀለ። ሐቀሆም ለተልሀ ቲራፖሎ ወመረብ ሴቲት ዎሮቶም ምን ልትቀለብ እሉ፡ ናይ ሐሊፍ በክት ዐለ እሉ።

ምናተ፡ እተ ኣወላይ ሾት ሕፉን እት እንቱ ለትብገሰ ፈሪቅ ቲራፖሎ፡ ምን ገጽ ሐር ላተ እንዴ ትብርገዐ ሐሊፉ እት ክጡረት ለካረ ፈሪቅ ገብአ፡ እግል ሰንበል እብ ከም ሓይል-ማይል 1-0 እንዴ ቀልበ ህዩ፡ ንቀጡ እት 14 ወቀለዩ። እግለ ናይ ፈሪቅ ዘርእ ወተዋብ ንዋይ በክት እንዴ ኣጸልመተ ህዩ ፍገሪት መረብ ሴቲት ትታከ።

ላኪን መረብ ሴቲትመ፡ እግለ ሓልፍ ለዐለ ፈሪቅ ዕዳገ ሐሙስ 1-0 ሰበት ቀልበ፡ ንቀጡ እት 14 ንቅጠት ትወቀለ። እብ ብዝሔ ኣግዋል ህዩ እግል ቲራፖሎ እንዴ ተዐሮረ እት ሰር ነሃየት ሐልፈ።

እብሊ ህዩ፡ ምን መጅመዐት ‘ሀ’ ፓራዲዞ ወቅዋት ጀው፡ ምን መጅመዐት ‘ለ’ ህዩ፡ ዕዳገ ሐሙስ ወመረብ ሴቲት ሐልፈው። ለትመጽእ ሰንበት ንኢሽ ህዩ፡ መረብ ሴቲት ምስል ፓራዲዞ፡ ቅዋት ጀው ምስል ዕዳገ ሐሙስ ናይ ደረጃት ሰርነሃየት ትልህያታቶም ክም ወዱ ዕላቃት ዓም ፈደሬሽን ኮበሪት እግር ኣቅሊም ምግብ ለሐብር።

ሳሌሕ ገመ/ፋጥነ ኣድም

ሐሊብ ውጩር ዲብ ትንቱን ስብሮ = ዓጭም ዶር ክምቡ ትሸረሐ

ባሕሲን ጃምዐት ሁብይ ቻይነ እት ሐሊብ ውጩር ለሀለ እብ ‘ላክቶባሲለስ ካሲ’ ለልትኣመር ባክቴርየ እግለ ለትሰበረ ኣው ለትሰጠረ ዐጭም እብ ሻፍግ እግል ለአጽብጡ ወሐቀ ዐመልየት ዓጭም ምነ እግል ልምጸእ ለቀድር ኣረር እግል ልዳሬዕ ክም ቀድር ኣከደው።

ምስባር ኣው ምሰጣር ዓጭም እት ኣግሩዝ ወደገልል እብ ብዝሔ ለሳድፍቱ። ለትሰበረ ልግበእ ወለትሰጠረ ዓጭም እብ ይብስ እንዴ ኣሰርከ ኣውመ እብ ዐመልየት ዶል ተአጸብጡ፡ ለዓጭም ለልኣትላጥእ ሽይ ወክድ ለጠልብ ወሰደፍ ህዬ ኣረር ለወዴ ኣግቡይ ክምቱ ትሸረሐ።

ጀርቤ ናይ እሊ እተ ምን ሖገን ለትሰበረየ ዐነጺት ለገብኣት ተ። እተ ጀርቤ ለትሰበረየ ዐነጺት ሰረን ለልሙድ ዘኑድ ሐጺን ገብእ እግለን እት ህሉ፡ ለሰረን ህዬ ብ ‘ላክቶባሲለስ ካሲ’ ለትገልበበ ሐጺን ገብኣ እግለን። ሐቀ ናይ ሰማን ዮም መታብዐት ለልሙድ ሐጺን ለገብኣ እግለን 16 ምእታይት ምን ሰብሮሀን ለሐዬ ዲብ ህሉ፡ ለባክቴርየ ለገብኣ እቱ ሐጺን እቡ ለትዘነደየ ህዬ 30 ምእታይት ሐዮት ክም ኣርኣየ ለባሕሲን ኣፍሀመው።

ለዑለመእ ብሕስ ዐመልየት ለገብእ እሉ ኣግቡይ ዘኑድ ዓጭም ለትተከለ ሐጺን ምስል ዓጭም እተ ለጥእ እቱ ወክድ ኣረር ክም ወዴ ለኣፍሀሞ። እሊ ናይ ሐሊብ ውጩር ላኪን እግለ ዲብ ወቅት ጸቢጥ-ሐዮት ለመጸእ ኣረር እብ 99.9% እግል ለአንቅሱ ክም ቀድር ምነ ጀርቤ እግል ለኣምሮ ቃድራም ህለው። እለ ኣስክ ኣዜ ዲብ ኣዳም ለኢትጀረበት ጀርቤ እብ ተውሳክ ድራሳት እግል ልግበእ እተ ክምቱ ለሰብ መቅደረት ለሐብሮ።

ስብሮ ዓጭም ለሳደፈዩ ነፈር ህዬ፡ ዓጭሙ እብ ሻፍገት እግል ልጸበጥ ክም ፕሮቲን፡ ካልሰዩም፡ ሻይታሚን ዲ፡ ሻይታሚን ሲ፡ ሐጺን ወፖታሰዩም ለቡ ነበራት እምበል ኣትካራም እግል ልትመወን ልትሐሬ። እብ ተውሳክ ሰተይ ኣልኮን እብ ትሉሉይ ሰትየት፡ ጨወት ለበዝሐት እቱ ነበራት ብልዐት፡ ከምሰልሁመ ብዞሕ ቅያስ ቡን ሰትየት እግለ ዲብ ወክዱ እግል ልጸበጥ ለወጅቡ ዓጭም ሰበት ለትኣክሩ እግል ኒደዩ ክም ኢወጅበነ ሰብ መቅደረት ናይ እሊ መጃል መክሮ።

ጠበቅት ኦዞን ለልኣረቅቅ ጋዛት ክም ነቅሰ ሻኑሸረሐ

እት ጃምዐት ብሪሰቶል ዲበ ገብኣ ድርሳት ቅያስ ለዲብ ሀወእ ለሀለ ዲብ ኣርቀቅት ጠበቀት ኦዞን ኣካን ዐባይ ክም ጸብጥ ልትሸረሐ ለጸንሐ ኪማእያት ምነ ለሐልፈ ሰኖታት ክም ነቅሰ ተሐብረ።

እግል ጠበቀት ኦዞን እብ ‘ሃይድሮ-ክሎሮ-ፍሎሮ- ካርቦን’ ለልትኣመር ዲብ ወሰኮት ሓለት ሐፋነት እዲነ ተረት ላቡ እኩይ ጋዛት ክምቱ ልትሐበር። እሊ ድሁር ናይ ነዲድ በቃዐት ክምቡ ለልትኣመር እት ተላጀት፡ ቢፍባፍ ወመጠብለል ኣው መዐሸጊ ሀለ። ዲብ ሰነት 1987 እት ሞንትርያል ለገብኣ ወዕለ፡ ዲብ ኣፍረዮት ወመትነፍያት ጠበቀት ኦዞን ለልኣረቅቅ ኪማእያት ትሩር መራቀበት እግል ትግበእ እትፋቅ ብጹሕ ዐለ። እሊ ምን ክድመት እብ ካምል እግል ልብጠር ቃድር ለኢሀለ፡ ምነ ለሐልፈ ሰኖታት ላኪን ዮም ዓመት ውቁል ቅያስ ነቂሰ ክም ትረኣ ትሸረሐ።

እት ሰነት 2021 ቅያስ ናይ እሊ ለትብሀለ ኪማእያት እት ለትወቀለት ደረጀቱ ባጼሕ ሰበት ዐለ፡ ገሌ ምን ጠበቀት ኦዞን እግል ልትብከእ ወቅያስ ሐፋነት እዲነ ክም ወቀለ ልትዘከር። ለሐልፈት ሰነት ለትርኣ መትደሃር ናይ እሊ ጋዝ እሊ ህዬ ሑድ ምእታይት ምንማቱ፡ ለዛሀረት ላኪን እሊ ጋዛት እሊ እብ ተማሙ እግል ኣንቀሶት ወወርከዮት ክም ልትቀደር ለትኣርኤ እሻረት ክምቱ ለመመቅረሐት ናይለ ድራሳት ሐበረው።

ኣፍረዮት ናይ እሊ ኪማእያት ኣሰክ ሰነት 2040 እግል ልብጠር ወጠበቀት ኦዞን እበ ለኢለኣረቅቅ ኪማእያት ብዕድ እግል ትትበደል በርናምጅ ክም ህለ ለባሕሲን እብ ተውሳክ ሐበረው።

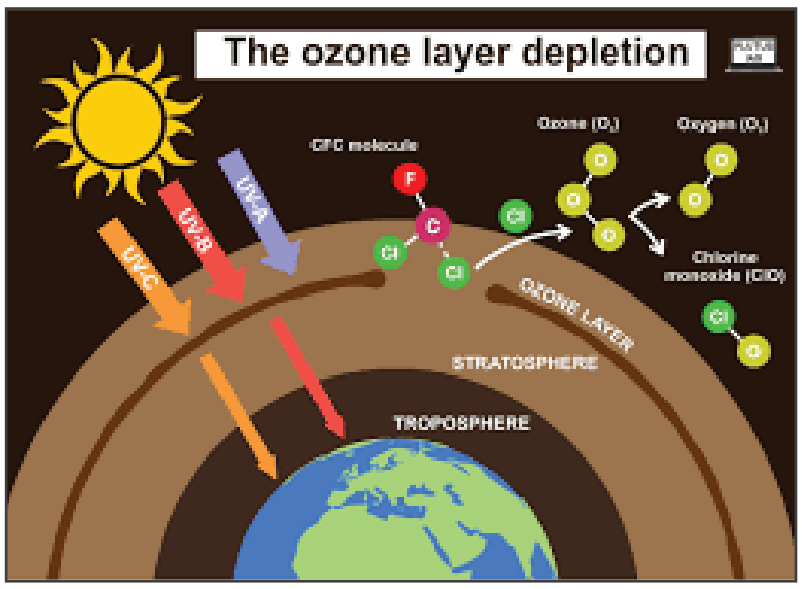

ክስሔ ሀወእ፡ ሰበብ፡ ሕማም ስከሪ ክምቱ ተአመረ

እብ ባሕሲን ጃምዐት ዋሺንግተን እተ ለገብኣ ድራሳት ክስሔ ሀወእ ሕማም ስከሪ ክም ሰብብ ተሐብረ።

ሕማም ስከሪ ዎሮ ምነ ዲብ እዲነ እብ ብዝሔ ልትረኣው ለሀለው ሕማምቱ። እትሊ ወክድ እሊ ህዬ፡ ሐድ 420 ሚልዮን ሸዐብ እድሞዕ ህሉ። ዓፍየት ለኢልሀይብ ነበራት ብልዐት፡ ሐረከት ለኢጠልብ ነቢር ወከረሾት ህዬ ምነ ኣሰባብ ስከሪ ክምቱ ለሰብ መቅደረት ሸርሐ።

እሊ ድራሳት ሕማም ስከሪ እተ ለኣለቦም ዝያድ ዎሮ ሚልዮን ለገብኣ ኣንፋር ቱ ለገብኣ። እሊ ሕማም ስከሪ እግል ለኣምጸእ ለቀድር ኣሰባብ እት ሕሳብ እንዴ ኣተ ለገብኣ ድራሳት፡ እብ ለትጠወረ ኣላት እንዴ ትተላቱ ለገብኣ። ቀደም እለ ዲበ ገብኣ ድራሳት ክስሔ ሀወእ ምስል ሕማም ስከሪ መትጸባጥ ክምቡ ሸርሐ ምንመ ዐለ፡ ዲብ ሑድ ዐደድ ሙሸተርከት ጋብእ ሰበት ዐለ ላኪን ተቅዩም ካፊ እግል ልትሀየብ እቱ ቃድር ይዐለ።

ክስሔ ሀወእ እብ ዕን እግል ልትርኤ ለኢቀድር ክም ቅባር፡ ርስሐት፡ ተናን ወቅጠር ማይ ለከምክምቱ። ለከሰሐ ሀወእ ዶል ነኣተንፍሱ፡ እሎም እብ ዕን እግል ልትረኣው ለኢቀድሮ ዲብ ሸነብእነ እንዴ ኣተው ዲብ ኣሰራር ደምነ በጽሑ፡ ወእሊ ዲብ ደም ለበጽሐ ክስሔ ሀወእ ምስል ወክድ ሕማም ልቡ፡ ሰድመት፡ ሰረጣን ወሕማም ከሳዊ እግል ለኣምጸእ ቀድር። እምበል እሊመ እግለ ዲብ ደም ለሀለ ቅያስ ስከር ዲበ እግል ገሮብ ለለትሐዜ እግል ኢልትበደል እንዴ ከርዐ፡ ሕማም ስከሪ እግል ለኣምጸእ ክም ቀድር ለባሕሲን ኣፍሀመው።

ሁቶም ኣክረቱ ለኣግደ ዔማት ክስሔ ላተን ድወል፡ ዓፍየት ኣምኣት ሚልዮናት ምን መዋጥኒነን ዲብ ብቆት እንዴ ኢልትካሬ እግል ለኣስንየ ሊከ ቀደመው ዲበን።

ቀደም እለ፡ እድንያይት መነዘመት ዓፍየት እተ ለገብኣ ድራሳት 99 ምእታይት ምን ሸዐብ እዲነ ለከሰሐ ሀወእ ለስተንፍስ ክም ህለ ሕቡር ዐለ። ቅያስ ክስሔ ሀወእ ምን ደውለት ዲብ ደውለት ለትፈናተ እት ገብእ፡ እብ ኣሳስ እሊ ህዬ ለዲብ መዋጥነን ለሳድፍ ጅንስ ውብዝሔ ሕማም ክም ልትፈናቴ ልትኣመር።

10 ፍንቲት ስጠር ሐዘው

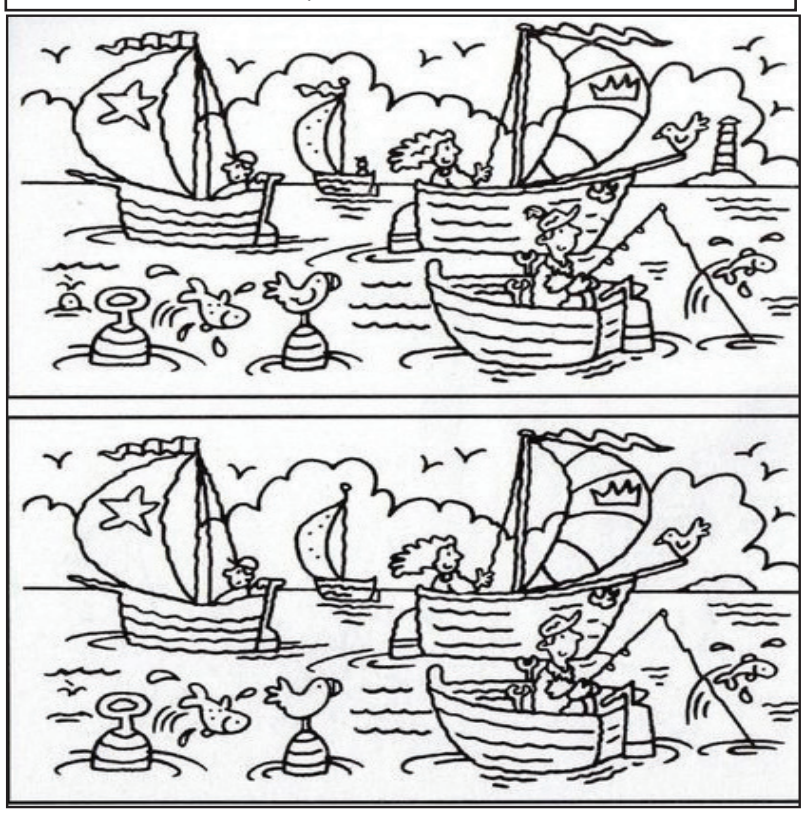

ሳድስ ወሬር እብ ካርቱን